Ազգ
Azg armenian daily
20 ՄԱՐՏ 2003 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 53 (2738)

Սկսվեց լրտեսության մեջ մեղադրվող ՀՀ 5 քաղաքացիների դատը

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում մարտի 19-ին սկսվեց հօգուտ Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների լրտեսության մեջ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 59 հոդվածի հատկանիշներով մեղադրվող մի շարք ՀՀ քաղաքացիների դեմ քրեական գործով դատավարությունը: Գործով անցնում են 5 ամբաստանյալներ, որոնցից մեկը՝ ռազմական գաղտնիք հրապարակելու մեջ մեղադրվող Արթուր Օգանեզովը, կալանքից ազատ է:

Ըստ մեղադրական եզրակացության, ՀՀ քաղաքացի Նինա Շիլինան 1993թ.-ից հավաքագրվել է Ադրբեջանի ներքին գործերի նախարարության «հայկական տեռորիզմի» դեմ պայքարի բաժնի աշխատակիցների, ապա նաեւ 1995 թ.-ից՝ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության հետախուզության վարչության աշխատակիցների կողմից, որպես գործակալական ծածկանուն ընտրել է «Արզո» անունը: 1993 թ., ըստ մեղադրական եզրակացության, ստացել է հանձնարարություններ դիվերսիոն եւ հետախուզական գործունեությամբ զբաղվելու համար:

Տես ▸ էջ 8

ՀԱԿԱԻՐԱՔՅԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Ենթադրաբար 500.000 զոհ պատերազմի առաջին շաբաթում

AP-PHOTOLURE

Մինչ այսօրվա թերթը կհասնի ընթերցողին, պատերազմը հավանաբար արդեն սկսված կլինի Իրաքում: Անգլո-ամերիկյան ուժերի թիվը Պարսից ծոցի շրջանում արդեն անցնում է 225 հազարը: Նրանց տրամադրության տակ են շուրջ 600 մարտական ինքնաթիռ, մի քանի տասնյակ ռազմանավեր, այդ թվում՝ 4 ավիակիր: Միացյալ ուժերի առաջապահները գտնվում են Իրաքի սահմանից ընդամենը 25 րոպեանոց հեռավորության վրա՝ Քուվեյթում: Նրանց հարձակումը դանդաղեցնող միայն 1 հանգամանք երեւան եկավ երեկ՝ ավազամրրիկը, որը տեղ-տեղ տեսանելիությունը խափանում է նույնիսկ 3-4 մետրի վրա: Բոլորը սպասում են Վաշինգտոնից ստացվելիք հրամանին, մինչ Սադդամ Հուսեյնին տրված Ջորջ Բուշի վերջնագիրն ավարտվում է այս առավոտ Երեւանի ժամանակով ժամը 5-ին:

Նախագահ Բուշի վերջնագրին երեկ բուռն արձագանք տվեց նաեւ իրաքյան խորհրդարանը, որը միաձայն հայտարարեց, որ արյամբ կպաշտպանի Սադդամին: Երեկ օրվա ընթացքում լուր տարածվեց, թե Իրաքի փոխվարչապետ, կրոնով քրիստոնյա Թարեք Ազիզը փախուստ է տվել դեպի Քուվեյթ կամ սպանվել է արդեն: Թարեք Ազիզը երեկոյան ելույթ ունեցավ իրաքյան հեռուստատեսությամբ եւ ժխտեց այդ լուրը:

Մինչ այդ Իրաքի քաղաքացիները երեկ շարունակում էին սննդամթերք եւ առաջին անհրաժեշտության ապրանք կուտակել: Նրանք, ովքեր հնարավորություն ունեն, անձնական մեքենաներով եւ ավտոբուսներով փախուստի են դիմում մեծ քաղաքներից:

Երեկ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը գումարեց իր ամենատխուր նիստերից մեկը: Նախապատերազմյան ծանր մթնոլորտ էր: Ելույթ ունեցավ ՄԱԿ-ի տեսչական խմբի ղեկավարներից Հանս Բլիքսը, որն ափսոսանք հայտնեց, որ իր տեսուչներին հնարավորություն չի տրվում ավարտին հասցնելու իրենց առաքելությունը: Նա պատերազմն աղետ համարեց իրաքցի ժողովրդի համար:

Նիստում խիստ արտահայտություններով ելույթ ունեցան Ֆրանսիայի, Ռուսաստանի, Գերմանիայի եւ Սիրիայի ներկայացուցիչները: Նրանք «չպատճառաբանված» որակեցին անգլո-ամերիկյան քայլերը: ՌԴ արտգործնախարար Իգոր Իվանովն արձանագրեց, որ ՄԱԿ-ի տեսուչների առաքելությունը ոչ թե ավարտված, այլ առկախված պետք է համարել ռազմական ճնշման հետեւանքով:

Նիստում ելույթ ունեցավ նաեւ ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը եւ պարզեց մարդասիրական մտահոգությունները: Իրաքի ազգաբնակչության 60 տոկոսը, ասաց նա, կախում ունի ՄԱԿ-ի սննդի ծրագրից՝ յուրաքանչյուրին տրվող սննդի չափաբաժնով: Պատերազմն ամբողջովին կազմալուծելու է այդ ծրագրի շարունակումը: Իրաքցի 1 մլն երեխաներ թերսնման պատճառով լուրջ հիվանդություններ ունեն: Առանց բժշկական խնամքի վտանգված է նրանց կյանքը: Նա կոչ արեց դոնոր երկրներին առատաձեռնություն ցույց տալ, միաժամանակ հիշեցնելով միջազգային օրենքը՝ պատերազմի պայմաններում քաղաքացիների կյանքի եւ մյուս իրավունքների պաշտպանման պատասխանատվությունը ընկնում է գրավող կողմի վրա:

ՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒՄ Է ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԸ

«Ապացույցները ոչ թե բավարար էին, այլ՝ համոզիչ»

Արմեն Սարգսյանի ձերբակալման մասին ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Երեկ Երեւանի ոսկերչական գործարանում պատասխանելով Իրաքի պատերազմի՝ Հայաստանի եւ տարածաշրջանի վրա հնարավոր ազդեցության հարցին, նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ ինքը չի ցանկանում կանխագուշակել, թե ինչպիսին կլինի այդ ազդեցությունը, բայց հույսով է եւ կարվի հնարավորը, որ այդ ազդեցությունը լինի նվազագույնը: Նախագահին ուղղված մյուս հարցերն առնչվում էին երկրի ներքաղաքական կյանքին:

– Ձեզ մեղադրում են, որ Տիգրան Նաղդալյանի սպանության գործի քննությունն օգտագործում եք քաղաքական նպատակներով Ձեր հակառակորդներին չեզոքացնելու համար: Ինչպե՞ս եք վերաբերվում նման մեղադրանքներին:

– Խոսքը հավանաբար Արմեն Սարգսյանի կալանավորման մասին է: Բոլորս գիտակցում ենք, որ նրա կալանավորումը նշանակում է լրացուցիչ լարվածություն: Հավատացեք, որ իշխանությանը ձեռնտու չէ նման լարվածությունը: Այդ պատճառով էլ, երբ ինձ զեկուցեցին, որ բավարար հիմքեր կան նրան ձերբակալելու համար, դիմեցի դատախազություն, որպեսզի մի քիչ էլ համբերեն, նյութեր հավաքեն եւ կալանավորեն միայն այն ժամանակ, երբ այլ քայլեր ուղղակի կբացառվեն: Տվյալ դեպքում ապացույցները ոչ թե բավարար էին, այլ այնքան համոզիչ, որ դատախազությունն այլ լուծում ուղղակի չուներ: Այլ լուծումը կնշանակեր պարտակել հանցագործությունը: Որոշում կայացնողը դատախազությունն է, դատարանը, եւ այդ առումով բողոքները ճիշտ չեն հասցեագրված:

Տես ▸ էջ 3

Եթովպահայ գաղութն ունի հոգեւոր հովիվ

Մեր թերթի նախորդ համարում տպել էինք «Եթովպահայ գաղութն անմխիթար վիճակում» վերնագրով նյութը, քաղված Սաբրինա Ավագյանից անգլերեն լեզվով էլ. փոստով ստացված ընդարձակ հոդվածից: Ըստ մեր հրատարակած նյութի, «եթովպահայերը Ս. Էջմիածնից պահանջում են կարող եւ ունակ կղերական նշանակել համայնքի հոգեւոր պետքերը հոգալու համար»: Երեկ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնից ստացանք ճշտում, որ հոգեշնորհ Գալուստ վարդապետ Դարբինյանը նշանակված է եթովպահայության հոգեւոր հովիվ եւ արդեն իսկ գտնվում է Ադիս Աբեբայում:

Միաժամանակ, երեկ երեկոյան ստացանք Վահե Թիլբյանի անգլերեն ընդարձակ պատասխանը մեր հրատարակած նյութում տեղ գտած մի շարք անճշտությունների վերաբերյալ: Պատասխան այդ հոդվածի գլխավոր մասերը կներկայացնենք մեր առաջիկա համարներից մեկում:

Որքան գործը մանրամասնվում է, այնքան չի փաստարկվում

Երկուստեք

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Սահմանադրական դատարանի երեկ շարունակվող նիստը սկսվեց Արտաշես Գեղամյանին ներկայացնող Ռուբեն Հովհաննիսյանի կողմից իրենց հարցադրումներն ամբողջությամբ ներկայացնելուց: Մինչ դիմող կողմը կանցներ իր հարցադրումներին, ԿԸՀ-ն ներկայացնող Գեւորգ Ներսիսյանը ցանկացավ հայտարարության կարգով ներկայացնել մի փաստաթուղթ՝ ԿԸՀ-ի ներկայացրած ամփոփիչ արձանագրության մեջ ճշտումների կապակցությամբ: ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանն առաջարկեց այդ մասին խոսել սեփական ելույթի ժամանակ: Այդպիսով, դիմող կողմը նախ ներկայացրեց դիմումի բովանդակությունը, ապա անցավ, ըստ իրեն, հետաքրքրական թվաբանության: Նշվեց, որ ԿԸՀ-ն մինչ ընտրությունների օրը հրապարակել է ընտրողների ընդհանուր թիվ՝ 2 մլն 235 հազար: Այնուհետեւ ԿԸՀ-ն պարտավոր էր ապահովել այդ թվից 5 տոկոսով ավել քվեաթերթիկների տպագրություն: Սակայն ավելի տպագրվել է 5,3 տոկոս: Չնայած այս հանգամանքին, ամփոփիչ արձանագրության մեջ հրապարակված քվեաթերթիկների թիվը չի համապատասխանում սահմանված կարգով պահանջվածին: Այդպիսով, խախտվել է Ընտրական օրենսգրքի 82 հոդվածի պահանջը:

Իր խոսքում դիմող կողմը նշեց, որ մոտ 1500 տեղամասերում նման խախտում է կատարվել: Իսկ, օրինակ, 110 ընտրատեղամասերում քվեաթերթիկներ հատկացվել է ոչ թե 5 տոկոս ավելի, այլ՝ պակաս:

Դիմող կողմի ներկայացուցիչ Ռուբեն Հովհաննիսյանն անդրադարձավ նաեւ ԿԸՀ նախնական արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ անճշտությունների չափի հարցին:

Ըստ ընտրական օրենսդրության, անճշտությունների չափն, ի թիվս այլ տվյալների, հաշվարկվում է տեղամասային տեղական հանձնաժողովների կողմից: Այնուհետեւ ընտրատարածքային, ապա նաեւ կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովում կատարվում են պարզագույն գումարման գործողություններ: Եվ հետաքրքրական է, որ, ըստ դիմող կողմի, ԿԸՀ-ն հրապարակել է ոչ թե անճշտությունների բացարձակ թիվը (վերջինս, ըստ Արտաշես Գեղամյանի ներկայացուցչի, կազմել է 11.460), այլ դրա փոխարեն հայտարարվել է մեկ այլ թիվ՝ 2536:

Դիմող կողմի խոսքի տրամաբանությունն այն էր, որ անճշտությունների չափը փոքրացնելով, փոքրացվել է նաեւ դրա ազդեցությունն ընտրությունների արդյունքների վրա: Ապա խոսելով, թե այս կամ այն հանգամանքում ԿԸՀ-ն որ հոդվածով պետք է ղեկավարվեր եւ ինչպիսի որոշում պիտի ընդուներ, Ռուբեն Հովհաննիսյանը եզրակացրեց, որ ԿԸՀ-ն ընտրությունների ժամանակ կարծես թե կողմ է հանդես եկել եւ ոչ թե վերահսկել ընտրությունների ընթացքը:

Տես ▸ էջ 2

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹՅՈՒՆ

Անվճար ամբուլատորիա Առինջում

Գագիկ Ծառուկյանի հերթական անակնկալը

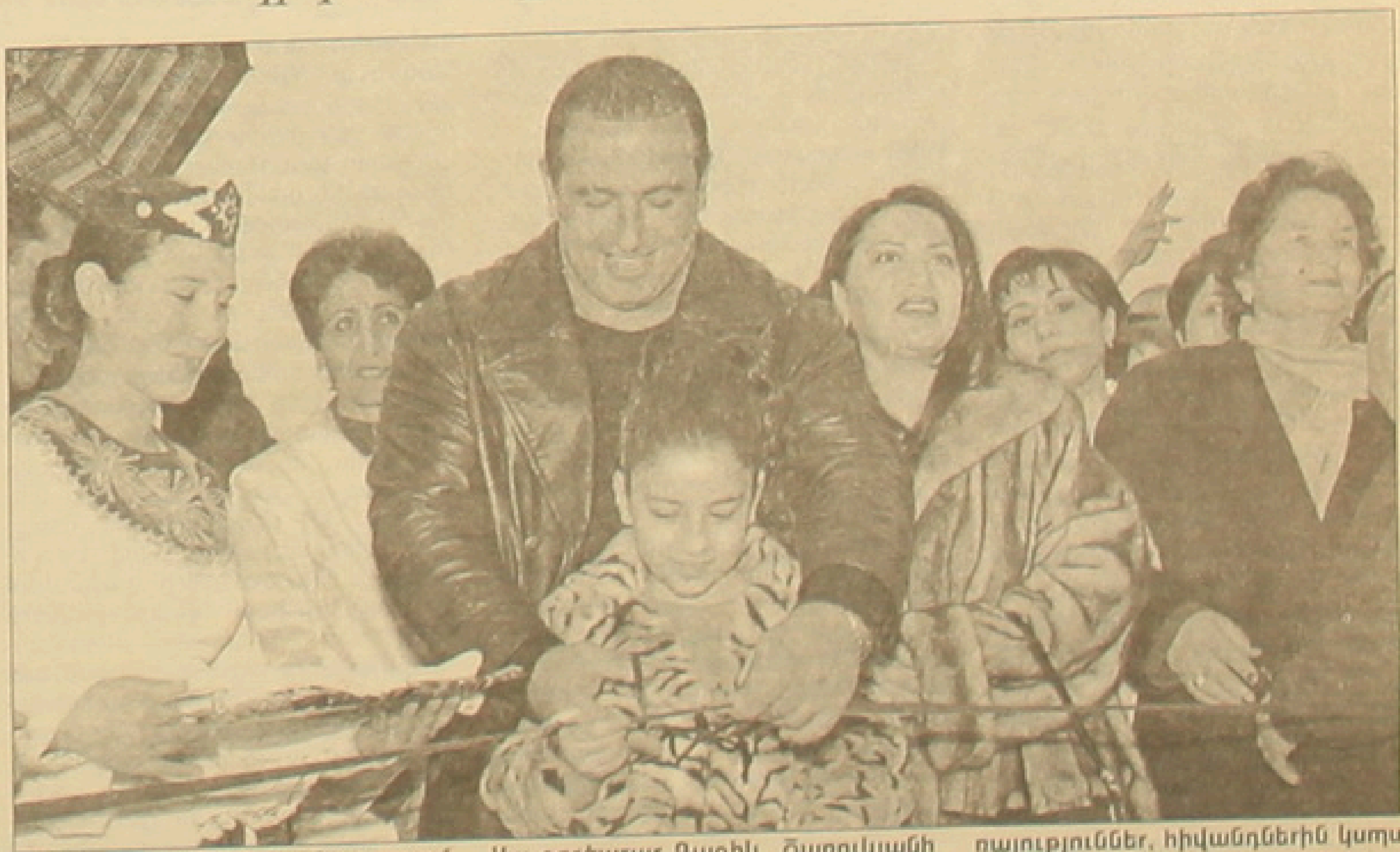

Երեկ Կոտայքի մարզի Առինջ գյուղում տիրող տոնական տրամադրության վրա նույնիսկ առատ ձյունը չէր կարող ազդել: Նորակառույց ամբուլատորիայի բացման արարողությունն էր: Բժշկական հաստատությունը, որ այսուհետեւ կգործի մոտ 7 հազար բնակիչ ունեցող համայնքում, բոլոր այցելուներին կսպասարկի անվճար: Սա գործարար Գագիկ Ծառուկյանի հերթական անակնկալն էր հայրենի գյուղին: Ամբուլատորիայի նախկին խարխլված շենքի փոխարեն գործարարը կառուցել է նորը, եղած սարքավորումներին կավելանան նաեւ այլ անհրաժեշտ սարքավորումներ: Կմատուցվեն ատամնաբուժական, գինեկոլոգիական, թերապեւտիկ ծառայություններ, հիվանդներին կսպասարկեն ընտանեկան, մանկական բժիշկները, կգործի լաբորատորիա՝ ախտորոշիչ կենտրոնով, ամբուլատորիան ունի նաեւ շտապ օգնության մեքենա: Ինչ վերաբերում է դեղորայքին, այս ծախսերը եւս Գագիկ Ծառուկյանն է հոգում:

Տես ▸ էջ 3

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ նորագիրներ եւ նոր ակումբներ

Ջուլիետա Մակարյան, Եվգենյա Միրզոյան, Սամվել Միխայելյան, Դավիթ Միրզոյան, Հերմինե Միխայելյան, Արմեն Օսիպով, Գագիկ Աղաջանյան... Այս մարդիկ, ինչպես եւ տասնյակից ավելի ուրիշները երեկ մայրաքաղաքի Թեքեյան մշակութային կենտրոնում անդամագրվեցին Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությանը։ ՀՌԱԿ փոխատենապետ Մելիք Գեւորգյանի, Հանրապետական վարչության անդամներ, պատմական գիտությունների դոկտոր Լավրենտի Բարսեղյանի եւ Կարեն Կակոյանի ներկայությամբ տեղի ունեցավ ինչպես անդամատոմսերի հանձնում, այնպես էլ ՀՌԱԿ նորագիրների ընդունելություն եւ երկու նոր ակումբների ձեւավորում։

Ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն Լավրենտի Բարսեղյանը խոսեց կուսակցության անցած ճանապարհի մասին կարեւորելով հայ ժողովրդի համար ճակատագրական պահերին ռամկավարների ճիշտ եւ հստակ կողմնորոշումը, ամեն ժամանակ ամեն պարագայում հայ ժողովրդին եւ Հայաստանին ծառայելու անխոնջ վարքը։

ՀՌԱԿ փոխատենապետ Մելիք Գեւորգյանը, շնորհավորելով նորագիրներին եւ նոր ակումբների անդամներին, նշեց, որ կուսակցության համար միշտ էլ առաջնային է եղել հայ մարդը, անհատը, անձը, նա, որի շնորհիվ երկիրը երկիր է դառնում, երկիրը հզոր է մնում։

Ապա կազմավորվեցին նորաբաց ՀՌԱԿ ակումբների վարչությունները։ «Արվեստ» ակումբի ատենապետ ընտրվեց Սամվել Միխայելյանը, «Անի» ակումբի ատենապետ՝ Վոլոդյա Կարապետյանը։ Ս. Մ.

Գրանցվեցին առաջադրված 6 դաշինքներից 5-ը՝ որպես դաշինք

Երեկ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը նիստ էր հրավիրել՝ օրակարգում ունենալով ԱԺ համամասնական ընտրակարգով առաջադրված դաշինքներին որպես այդպիսին գրանցելու հարցերը։ Առաջադրվել էին 6 դաշինք։ Դրանք են. «Ազատ, արդար Հայաստան» (Հայաստանի մարքսիստական կուսակցություն, Հայաստանի կոմունիստների միություն), «Արժանապատվություն, ժողովրդավարություն, հայրենիք» (Արժանապատիվ ապագա, ժողովրդադեմոկրատական կուսակցություն), «Արդյունաբերողների եւ կանանց միություն» (Կանայք հայոց աշխարհի, Հայաստանի առաջադիմական միացյալ կուսակցություն), «Ազատական դաշինք» (ԱԻՄ, Ստավորական Հայաստան, Ազատ Հայք առաքելություն), «Արդարություն» (ՀԺԿ, Հանրապետություն, ԱԺՄ, ԱԻՄ, ԱԺԿ, ԱԺԴ, ՀԴԿ, ՍԴՀԿ, Հայաստանի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցություն), «Րաֆֆի Հովհաննիսյան» (Ժառանգություն, Ազգային պետություն)։

Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը որոշում կայացրեց նշված կուսակցությունների միավորումները գրանցել որպես դաշինքներ։ Որպես դաշինք չգրանցվեց «Ազատ, արդար Հայաստան» միավորումը, որը կազմած կուսակցություններից մեկը՝ Հայաստանի կոմունիստների միությունն անհրաժեշտ փաստաթղթերը ներկայացրել էր թերի։

Այսպիսով, խորհրդարանական ընտրություններին կմասնակցեն համամասնական ընտրակարգով ոչ թե 24 միավորում կամ կուսակցություն, այլ՝ 23։ Ա. Հ.

Իրաքի խնդրի շուրջ պարզաբանումներ է տալիս Վարդան Օսկանյանը

Իրաքահայ մեր հայրենակիցները կարող են երկարաժամկետ վիզա ստանալ մեր սահմանի վրա

Երեկ ԱԺ-ում կառավարության հետ հարցուպատասխանի ժամանակ պատգամավորներին առավել հուզում էր Իրաքի դեմ պատերազմի խնդիրը, որի հետեւանքներից անմասն չի կարող մնալ Հայաստանը, եւ ինչ միջոցառումներ են ձեռնարկվում էկոլոգիական վտանգները կանխելու ուղղությամբ։ Այս եւ մի շարք այլ հարցերի պատասխանը հնչեցրեց արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը, նշելով. «Երբ այսօր արդեն անխուսափելի է պատերազմն Իրաքի նկատմամբ, եւ բանակցությունները չկարողացան կանխել այն, մեր դիրքորոշումները եղել են այն, որ մենք կողմ ենք Իրաքի զինաթափմանը, եւ այդ զինաթափումը՝ լինի խաղաղ, թե ուժի միջոցով, պետք է անպայման համաձայնության արժանանա ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի կողմից։ Բայց այսօր իրավիճակն այլ է, եւ պետք է ասեմ, որ պատերազմին կողմ եւ դեմ երկրները փորձում են նաեւ մեր, ինչպես բոլոր այլ երկրների աջակցությունը ստանալ»։

Այս երկու օրվա ընթացքում արտգործնախարարը բավական ինտենսիվ բանակցությունների մեջ է եղել ինչպես պատերազմին կողմ, այնպես էլ պատերազմին դեմ երկրների ներկայացուցիչների հետ եւ եկել է այն եզրակացության, որ «մենք այստեղ մեր հավասարակշռությունը պետք է պահենք։ Այս պահի դիրքորոշումն այն է, որ ցանկալի կլիներ, որ ՄԱԿ-ի ԱԽ-ի որոշմամբ լիներ այն, ինչ պետք է լիներ, դժբախտաբար այդպես չէ։ Հայաստանը մոտիկից հետեւելու է այդ բոլորին եւ ըստ զարգացումների էլ կողմնորոշվելու է»։ Պրն Օսկանյանը նշեց նաեւ, որ, իհարկե, էկոլոգիական խնդիրներ լինելու են։ Այս պահին Հայաստանի համար որեւէ վտանգ չկա, այդպիսի ահազանգեր թերեւս չկան եւ, նախարարի կարծիքով, չեն էլ լինի։

Պրն Օսկանյանը նշեց, որ առավել մտահոգված է մեր համայնքի իրավիճակով եւ հնարավորության սահմաններում բոլոր միջոցառումներն արվել են, որպեսզի կարողանանք հնարավորին չափ օգտակար լինել համայնքի ներկայացուցիչներին։ Որոշում է կայացվել, որ ցանկացողներին անվճար երկարաժամկետ վիզաներ է տրվելու սահմանի վրա, եւ այդ մասին տեղեկացված է հայ համայնքը։ Միաժամանակ բանակցություններ են վարվում տարանցիկ երկրների հետ (Իրան, Թուրքիա), որպեսզի մեր հայրենակիցների համար որեւէ խոչընդոտներ չառաջացնեն, եթե նրանք ցանկանան իրենց տրանսպորտով տեղափոխվել Հայաստան։ Նախարարը նշեց, որ «կցանկանայինք հետկոնֆլիկտային շրջանում ինչ-որ ներկայություն ունենալ Իրաքում՝ դա լինի կոալիցիայի շրջանակներում, թե դրանից դուրս, որտեղ կկարողանայինք կոնկրետ մեր համայնքի ներկայացուցիչներին բժշկական եւ այլ արտակարգ իրավիճակների վերաբերող հարցերում օգնություն ցուցաբերել»։ Հայաստանն այդ գործին պատրաստ է, եւ համապատասխան գերատեսչությունները տեղեկացված են, արդեն իսկ կան պատրաստի խմբեր։ Իսկ օդային տարածքներ հատկացնելու կարիքը, ինչպես նշեց նախարարը, «չկա եւ չի լինի, որովհետեւ եթե նայենք քարտեզը, նույնիսկ մեր թույլտվության դեպքում պետք է անցնեն մի երկու այլ երկրների օդային տարածքով, որոնք միանշանակ արդեն հրաժարվել են իրենց տարածքները տրամադրելուց։ Այնպես որ, անիմաստ եմ համարում Հայաստանից հարցնել տարածքն օգտագործելու համար։ Այդպիսի խնդրանք չի եղել, բայց լինելու դեպքում մենք լրջորեն կքննարկենք»։

Վարդան Օսկանյանը խորհրդարանին տեղեկացրեց, որ Իրաքում Հայաստանի դեսպանատան հետ կապված բոլոր միջոցառումներն արված են, եւ բոլոր աշխատակիցներն իրենց ընտանիքներով արդեն գտնվում են Հայաստանում ու դիվանագիտական կազմից ոչ ոք Իրաքում չկա։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

DCA-JCA

Համագործակցության համար տարածությունը խոչընդոտ չէ

Ստեղծվել է հայ-թայլանդական առաջին համատեղ ձեռնարկությունը

Հայաստանի ադամանդագործական (DCA) եւ թայլանդական «Jacobs jewelery» ընկերությունները համագործակցության եզրեր են գտել։ Ստեղծվել է ոսկերչական իրերի արտադրության համատեղ գործարանը։ Գործարանը հայ-թայլանդական առաջին համատեղ ձեռնարկությունն է։ Կօգտագործվեն Թայլանդից ներկրված գունավոր քարերը, շուկայի ապահովման հարցը եւս թայլանդական կողմն է իր վրա վերցնում (արտադրությունն ամբողջությամբ արտահանվելու է)։ Թայլանդից արդեն մասնագետներ են ժամանել, ընթացքում է 100 աշկերտներին սովորեցնելու գործընթացը։

Այս օրերին Հայաստանում գտնվող Թայլանդի Թագավորության վարչապետի հատուկ բանագնացի գլխավորած բարձրաստիճան պատվիրակությունը երեկ DCA էր այցելել։ Ընկերության տնօրենների խորհրդի նախագահ Գագիկ Աբրահամյանի ուղեկցությամբ նրանք շրջեցին ձեռնարկությունում, ծանոթացան ինչպես արդեն գործող, այնպես էլ նոր հիմնադրվող արտադրամասերին։

Թայլանդի վարչապետի հատուկ բանագնացը լրագրողների հետ ունեցած զրույցում նշեց, որ նախորդ օրվանից մեր երկրում է եւ մի շարք պաշտոնական հանդիպումներ է ունեցել։ Այս այցը ձեռնարկություն առաջինն է ու, նրա խոսքով, վառ օրինակը, թե ինչպիսին իրենք կուզեին տեսնել երկու երկրների տնտեսական համագործակցությունը։

«Մենք լավատեսությամբ եւ հույսով նայում ենք դեպի առաջ՝ ցանկանալով տեսնել մի շարք համատեղ ձեռնարկություններ։ Չնայած մեր երկրների միջեւ տարածությունը բավականին մեծ է, դա համագործակցության համար խոչընդոտ չի կարող լինել», նշեց հատուկ բանագնացը։

Համագործակցության բնագավառները, ըստ նրա, տարբեր կարող են լինել։ Առաջնայինը, սակայն, ոսկերչական ուղղությունն է։ Ըստ պարոն Սեյնամոնկոնի, երկու երկրների միջեւ տնտեսական համագործակցություն է անհրաժեշտ, անցյալ տարի ապրանքաշրջանառությունն ընդամենը 230 հազար դոլար է կազմել։

ՀՀ ԱԳՆ Ասիայի, Օվկիանիայի եւ Աֆրիկայի երկրների վարչության պետ Ռուբեն Կարապետյանից տեղեկացանք, որ Թայլանդի Թագավորության վարչապետի հատուկ բանագնացը մեր երկրում է արտգործնախարարի հրավերով։ Վերջին 10 տարիների ընթացքում Թայլանդից նման պատկառելի կազմով պատվիրակությունն առաջին անգամ է գալիս մեր տարածաշրջան։ Այցելության նպատակն է երկկողմ համագործակցության հեռանկարների հստակեցումը։ Պաշտոնական այցելության չորս օրերը հագեցած են պաշտոնական հանդիպումներով, ինչպես նաեւ հանդիպումներով գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ։ Ոսկերչությունն ու ադամանդագործությունը դիտվում են որպես համագործակցության առաջնային ուղղություններ։ Նախատեսվում է համագործակցություն նաեւ կրթության, առողջապահության, գյուղատնտեսության ոլորտներում։ Գյուղատնտեսության նախարարության հետ արդեն համաձայնագիր է ստորագրվել։ Թայլանդի կողմից լուրջ հետաքրքրություն կա խաղողագործության եւ գինեգործության նկատմամբ. գինու արտադրությունը նոր սկսած երկիրը հայցում է Հայաստանի աջակցությունը։ Մեր երկրի համար Թայլանդի հետ համագործակցության հեռանկարային բնագավառ կարող է լինել արհեստական անձրեւը։ Այս գործում Թայլանդի հարուստ փորձը կարող է կիրառվել Արարատյան դաշտում երաշտի դեմ պայքարելու համար։

Ռուբեն Կարապետյանի խոսքով, խնդիր է դրվել նաեւ Թայլանդի հետ առեւտուր իրականացնել ոչ թե երրորդ երկրների՝ Ռուսաստանի, Իրանի, Արաբական էմիրությունների միջոցով, այլ սկսելով ուղիղ համագործակցություն։

Մ. ՀՈՎԱՆԵՍՅԱՆ

Որքան գործը մանրամասնվում է, այնքան չի փաստարկվում

Սկիզբը՝ էջ 1

Ռուբեն Հովհաննիսյանի խոսքին հետեւած պատասխանող կողմի հարցերն ըստ էության ոչինչ չտվեցին։

ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանը, խոսքն ուղղելով երկու կողմին էլ, կարեւորեց այն հանգամանքը, որ ընտրատարածք առ ընտրատարածք պետք է պարզվի, թե ինչու դիմում-բողոքներն արձագանք չեն ստացել։ Գագիկ Հարությունյանը նշեց նաեւ, որ ՍԴ-ն նման գործ, որը կապված է ընտրությունների առաջին փուլի արդյունքների հետ, քննում է առաջին անգամ։ Եվ ՍԴ նախագահի այն հարցին, թե ո՞ր խախտումները կարող էին էապես ազդել ընտրությունների արդյունքների վրա, դիմող կողմը պատասխանեց, որ, ասենք, անճշտությունների չափը։ Գագիկ Հարությունյանն այս կապակցությամբ ավելացրեց, որ անճշտությունների չափը համադրվում է ոչ թե մեկ թեկնածուին վերաբերող հարցի, այլ առաջին կամ երկրորդ, երկրորդ կամ երրորդ տեղերը զբաղեցրած թեկնածուների ստացած ձայների տարբերության հետ։ Թե այս դեպքում ինչպե՞ս է ազդել անճշտությունների չափն ընտրությունների վրա, դիմողն, ըստ իրեն, պարզաբանեց, որ եթե 11 հազարի հասնող անճշտություններ են եղել, ապա եղել են նաեւ ընտրակեղծիքներ։

Անդրադառնալով ընտրությունների կազմակերպման, անցկացման ժամանակացույցի օրենսդրական խնդիրներին, ՍԴ նախագահն իրավաբանական «էքսկուրս» կատարեց Ընտրական օրենսգրքի հոդվածներով։ Որպես եզրակացություն Գագիկ Հարությունյանը դիմողին հարց ուղղեց, թե ըստ վերջինիս արդյոք ընտրական օրենսդրության եւ սահմանադրության կտրվածքով գործնականում սահմանադրաիրավական փակուղի չի՞ առաջացել նոր ընտրություններ անցկացնելու հարցի հետ կապված։ Դիմողի պատասխանը դրական էր։

Ապա Սահմանադրական դատարանի անդամները եւ դիմող կողմը մի քանի հարցուպատասխանով ճշգրտեցին նաեւ, որ օրենսդրությամբ ամրագրված չէ, թե հաշվարկները կատարվում են տեղամասերում ստացված քվեաթերթիկների թվով։ Ըստ օրենսգրքի, հաշվարկները կատարվում են ստորագրված քվեաթերթիկների թվով։

Այս ամենից հետո դատարանն անցավ պատասխանող կողմ հանդիսացող ԿԸՀ ներկայացուցչի բացատրություններին ու պարզաբանումներին։ ԿԸՀ-ն ներկայացնող Գեւորգ Ներսիսյանը հայտարարեց, որ ընտրությունների ժամանակ պահպանվել են Ընտրական օրենսգրքի պահանջները, եւ որ դիմող կողմի պահանջները չեն հիմնվում փաստերի վրա։ Ինչ վերաբերում է Արտաշես Գեղամյանի դիմումը ներկայացնողի կողմից նշվող ընտրական հանձնաժողովների անդամների հատուկ կարծիքներին, միջազգային դիտորդների զեկույցներին, ապա, ըստ պրն Ներսիսյանի, օրենսդրությունը չի նախատեսում ընթացակարգ հատուկ կարծիքների համար, եթե դրանց հետ գրավոր պահանջներ չեն ներկայացվում։ Իսկ այդպիսիք չեն ներկայացվել կամ ներկայացվել են ոչ համապատասխան ձեւով։

Գեւորգ Ներսիսյանն ինքնագոհությամբ հիշեցրեց, որ բացի դիմող կողմի նշած ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության զեկույցից, եղել է նաեւ ԱՊՀ դիտորդական առաքելության զեկույց, որը չի համապատասխանում միջազգային դիտորդների կարծիքին։

Ինչեւէ։ Թվարկվածները, ըստ ԿԸՀ ներկայացուցչի, էական ազդեցություն չեն ունեցել ընտրությունների արդյունքների վրա, եւ ԿԸՀ-ն միանշանակ ճիշտ որոշում է կայացրել երկրորդ փուլ անցկացնելու մասին։

Օրվա ավարտին ՍԴ-ն որոշում կայացրեց նիստը հետաձգել մինչեւ երկուշաբթի։ Այդ ընթացքում ԿԸՀ-ին կպարտավորեցվի եռօրյա ժամկետում բացել դիմող կողմի նշած մոտ 10 ընտրատեղամասերի փաթեթներ եւ կատարել ստուգումներ։ Ինչպես նաեւ ՍԴ նախագահը կողմերին առաջարկեց մինչ երկուշաբթի օրը նիստը շարունակելը պատրաստել եզրափակիչ ելույթները։

Այսպիսով, Սահմանադրական դատարանը մինչ երկուշաբթի կունենա նշված 1 տասնյակից ավելի տեղամասերի ստուգումների արդյունքները եւ ըստ այդմ կշարունակի գործի քննությունը։

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն
/հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն
/հեռ. 529353
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Տեղական

Երեւանի ոսկերչական գործարանն այս ոլորտի թերեւս ամենահայտնի ձեռնարկությունն է, որն անցնող 5 տարիների ընթացքում տարեկան ունեցել է արտադրության ծավալների 10-15 տոկոսի աճ: Երեկ այս ձեռնարկություն էր այցելել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Մինչ նրա ժամանելը գործարանի գործունեության մասին տեղեկություններ հաղորդելու խնդրանքով դիմեցինք ընկերության տնօրենների խորհրդի նախագահ Էմիլ Գրիգորյանին: Նա հայտնեց, որ ներկայումս մեկ գործարանի փոխարեն փաստորեն 3 գործարան է աշխատում այստեղ: Առաջինը զբաղվում է ոսկու մաքրմամբ, երկրորդը՝ մարկետինգով, երրորդը՝ ամբողջ արտադրությունն է: Այստեղ ընդհանուր առմամբ աշխատում է մոտ 700 մարդ: Արտադրական հատվածում միջին աշխատավարձը 48 հազար դրամ է, իսկ մարկետինգայինում՝ մոտ 85 հազար:

«Պետությունն աջակցում է այս ոլորտի զարգացմանը»

Երեւանի ոսկերչական գործարանում երեկ եղավ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը

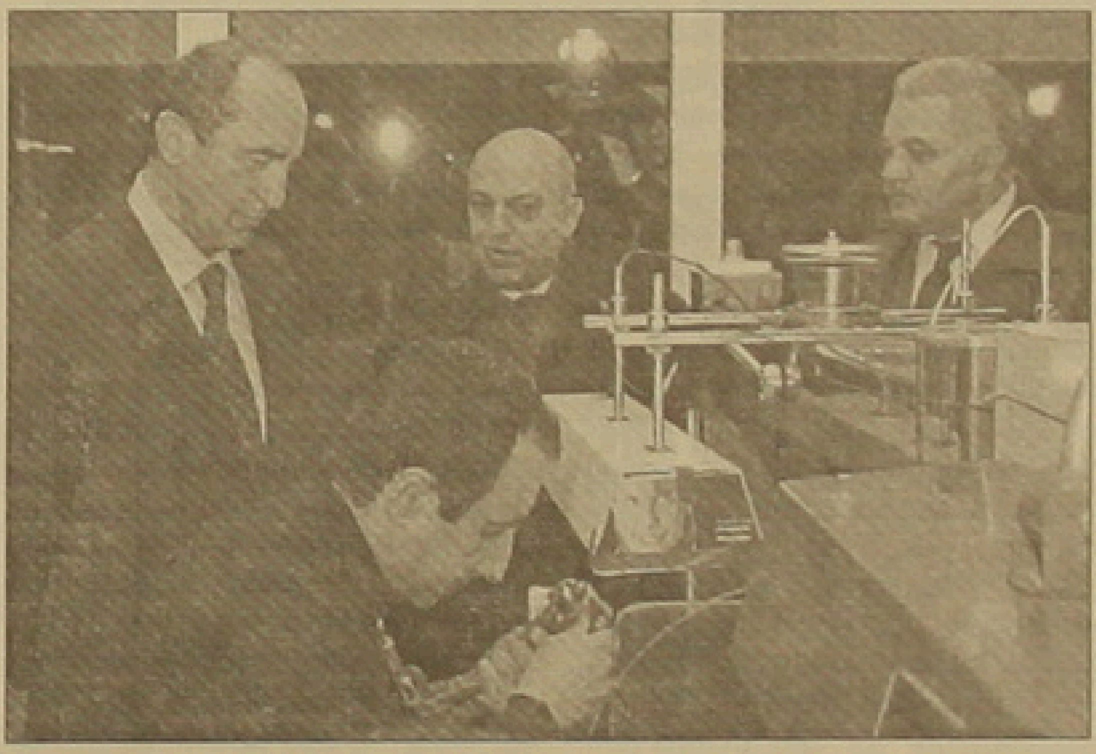

Էմիլ Գրիգորյանը նշեց, որ էապես փոխվել են արտադրանքի որակը եւ տեսականին: Եթե խորհրդային տարիներին գործարանի արտադրանքն իրացման դժվարին շուկա ուներ եւ թողարկվում էր մոտ 80 տեսակի արտադրանք, ապա այսօր պատկերն այլ է: Ամսական արտադրվում է 1500-2000 տեսակի իր՝ յուրաքանչյուրից 50-60 հատ, ինչը բավականին ծանր աշխատանք է: Այդուհանդերձ, դրա շնորհիվ Երեւանի ոսկերչական գործարանի արտադրանքի 93-95 տոկոսն արտահանվում է ԱՄՆ, Ռուսաստան, Միջին Ասիա, Արաբական Միացյալ Էմիրություններ: Ներքին շուկայում վաճառվում է միայն մնացած փոքր մասը: Տնօրենների խորհրդի նախագահը չցանկացավ հայտնել, թե գումարային առումով արտահանման ծավալները որքան են՝ դա բացատրելով մրցակցային խնդիրներով: Նա միայն նշեց, որ դա կազմում է մի քանի միլիոն դոլար:

Երեւանի ոսկերչական գործարանն իր բազմաթիվ՝ թվով 18 մասնաճյուղերն է բացել նաեւ Հայաստանի մարզերում, որոնց զուգահեռ սկսել են բացվել նաեւ ադամանդագործական փոքր ձեռնարկություններ: Հիմնական խնդիրը, որն ունեն այսօր գործարանը եւ այս ոլորտն ընդհանրապես, արտահանման ծավալների ընդլայնումն է վերաբերում: Այդ նպատակով առաջարկվում է ստեղծել մարկետինգային կազմակերպություններ, որոնք ներքին շուկայում իրավունք կունենան առանց ավելացված արժեքի հարկի գնումներ կատարել արտադրողներից եւ արտահանել ձեռք բերածը: Այս հարցն Էմիլ Գրիգորյանը մտադիր էր բարձրացնել նախագահի առջեւ, գործարանում տեղի ունենալիք խորհրդակցության ժամանակ:

Իր գոհունակությունը ձեռնարկության զարգացման տեմպերից արտահայտեց նաեւ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Նա շրջեց ձեռնարկության արտադրամասերով, ծանոթացավ արտադրությանը եւ թողարկվող արտադրանքի ցուցանմուշներին ու, իր տպավորություններն ասելով լրագրողներին, նշեց, որ գործարանում նկատելի է տեխնոլոգիաների եւ արտադրատեսակների արդիականացումը: Նախագահն ընդգծեց, որ պետությունն աջակցում է այս ոլորտի զարգացմանը եւ հիշատակեց, որ նախորդ տարի խնդիրներ էին ծագել ԱՄՆ շուկայում մեր արտադրանքի իրացման առնչությամբ, որոնք լուծվեցին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Ապացույցները ոչ թե բավարար էին, այլ՝ համոզիչ»

Սկիզբը՝ էջ 1

– Ինչպե՞ս եք վերաբերվում այն հայտարարություններին, թե Սարգսյանների ընտանիքից որեւէ մեկին, կոնկրետ Արմեն Սարգսյանին կոնկրետ գործով մեղադրելը բարոյական նորմերի խախտում է: Հայաստանում կա՞ն անձեռնմխելի ընտանիքներ:

– Կարծում եմ, տվյալ դեպքում այդ ընտանիքն ինքը պետք է մտածեր, որ բարոյական պատասխանատվություն է կրում երկրի եւ ժողովրդի առջեւ: Մասնակից լինելը ծանր հանցագործությանն անհարգալից վերաբերմունք էր երկրի եւ հենց Վազգեն Սարգսյանի հիշատակի նկատմամբ: Բայց, իհարկե, վերջնական վճիռը դատարանինն է եւ այստեղ որեւէ միջամտության իրավունք չունեմ:

– Փորձ է արվում արհեստական լարվածություն ստեղծել նաեւ սփյուռքում: Դա կազդի՞ սփյուռքի հետ հարաբերությունների վրա:

– Մի քանի տարի հետեւողական աշխատանք ենք տանում սփյուռքը միավորելու՝ եւ տվյալ դեպքում այդ քայլերն ուղղված են հայ ժողովրդին պառակտելուն: Չեմ կարծում, որ եթե Վազգեն Սարգսյանն այստեղ լիներ, զոհ լիներ այդ գործընթացներից: Ճիշտ հակառակ արձագանքը կլիներ սեփական ընտանիքի նկատմամբ՝ շատ խիստ: Չեմ կարծում, որ այս ամենը շատ մեծ հետեւանքներ կունենա, բայց որոշակի ազդեցություն կունենա: Անպատասխանատու եւ դատապարտելի քայլեր են:

– Երկրի նախագահը պատրաստվո՞ւմ է արձագանքել ընդդիմության նստացույցին եւ հանրահավաքներին:

– Քանի որ հիմնական նպատակն ԱԺ ընտրություններն են, ուրեմն նաեւ այդ հանգամանքը փորձելու են օգտագործել: Օրինականությունից խոսող ընդդիմությունը հետեւողականորեն անօրինական քայլերի է դիմում, եւ այդ քայլերով իշխանությանը հնարավորություն է տալիս օրենքի ուժը կիրառել օրինականությունը հաստատելու համար: Քանի որ իրենք որդեգրել են այդ ճանապարհը, ուրեմն համարժեք պատասխանը կունենան:

– ԱԺ նիստերը տապալվում են: Կա՞ երաշխիք, որ սահմանադրական բարեփոխումների փաթեթը խորհրդարանը կհասցնի քննարկել, եւ ինչ կոնկրետ քայլեր են ձեռնարկվելու:

– Տվյալ դեպքում միջամտությունը միայն մեկն է՝ պատգամավորների հետ աշխատել, որ նրանք մասնակցեն նիստերին: Խոսքն այստեղ նաեւ վարկային ծրագիր հաստատելու մասին է, որն ուղղված է բյուջեի դեֆիցիտի մարմանը: Դա նշանակում է մեր ժողովրդին զրկել թոշակներից, աշխատավարձերից, նպաստներից եւ այլ սոցիալական վճարներից: Նիս պետք է լինի: Իսկ սահմանադրական բարեփոխումները պատասխանատու գործընթաց են, եւ կապահովենք համապատասխան ֆորում այդ հարցը քննարկելու համար: Հասկանում եմ այդ մարդկանց տրամադրվածությունը եւ նպատակները, բայց մենք դրանց գերին չենք կարող լինել:

– Ի՞նչ է արվելու, որպեսզի նախագահական ընտրությունների ժամանակ եղած թերությունները չկրկնվեն խորհրդարանականի ժամանակ:

– Ստեղծված է հանձնաժողով, որն ուսումնասիրում է այդ թերությունները: Ես պատրաստ չեմ հիմա պատասխանել այդ հարցին: Հանձնաժողովը ստեղծվեց մեկ պատճառով՝ ինչ որ մենք ստացել ենք դիտորդներից, փորձում ենք մի քանի տեղամասերում համեմատել այն պատկերի հետ, որ եղել է եւ որի վերաբերյալ դիտորդների զեկույցն ու հանձնաժողովի անդամների ասածները չեն համապատասխանում:

– Ընտրություններն անվավեր ճանաչելու պահանջով Սահմանադրական դատարան է դիմել Ստեփան Դեմիրճյանը: Ինչպիսի՞ն է Ձեր կարծիքը:

– Ես մեկ անգամ արդեն հայտնել եմ իմ վերաբերմունքը, ողջունում եմ, եթե ընդդիմությունը կամ այլ թեկնածուներն ընտրում են պայքարի իրավական ճանապարհը: Հանրահավաքներով եւ ցույցերով նման հարցեր չեն լուծվում: Ոչ մի պետության մեջ ցույցերի պատճառով ծանր հանցագործության մեջ մեղադրված անձանց մեկուսարաններից բաց չեն թողնում: Այդ դեպքում արդարադատության ամբողջ համակարգը կփլուզվի եւ մարդիկ կփորձեն հանրահավաքներով, ցույցերով իրենց հարազատներին ազատել բանտերից: Եթե որեւէ մեկը հույս է կապում, որ այդ ճանապարհով կարելի է հաջողության հասնել, խորապես սխալվում է, քանի որ դա կնշանակի երկրի հիմքերի քայքայում:

ԴԱՍԱՐԱՆ

Կենտրոնական բանկը պնդում է հերքման պահանջը

Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանն այսօր քննարկեց ՀՀ Կենտրոնական բանկի հայցը «Առավոտ» օրաթերթի դեմ: Դատավարության սկզբում ԿԲ-ի շահերը ներկայացնող Արմեն Ումրշաջյանը ներկայացրեց իրենց պահանջը հերքում տպագրելու վերաբերյալ: Հերքման տեքստը բավական ծավալուն էր ու խիտ եւ համառ դիմադրության հանդիպեց: Այն առաջադրված էր 5 կետով: Առաջին պահանջը վերաբերում էր այս տարվա հունվարի 21-ին օրաթերթում տպագրված «Ի՞նչ արժե վարչության պետի պաշտոնը» (հեղ.՝ Արմինե Ուղումյան) հոդվածին: ԿԲ-ն գտնում է, որ այն անստույգ է, քանի որ որեւէ անձի հայտարարություն կամ վկայաբերում չկա այն մասին, որ որեւէ մեկը ԿԲ նախագահին կաշառք է տվել: Հայցադիմումը պահանջում է հերքել նաեւ այս տարվա փետրվարի 11-ին հրապարակված «Ի գիտություն անկաշառ պաշտոնյաների» հոդվածը (հեղ.՝ Արմեն Խաչատրյան), որը վերաբերում է նույն թեմային: Ըստ հայցասի՝ «Ձեզ վերաբերող, կաշառք վերցնելու մասին հայտարարությունը պարունակող հոդվածը...» արտահայտությունը եւս կեղծ է եւ հարվածում է ԿԲ-ի գործարար համբավին:

Հերքման հաջորդ պահանջը վերաբերում է դարձյալ փետրվարի 11-ի համարում տպագրված այն տեղեկությանը, թե ԿԲ վերահսկողական վարչության նախկին պետ Արտաշես Դավթյանն աշխատանքից ազատվելուց հետո էլ օգտվում է ԿԲ ծառայողական մեքենայից: Հերքման տեքստից մյուս տողերը վերաբերում են «Կրեդիտ-սերվիս» բանկի մասին տեղեկություններին: «Առավոտը» գրել է, թե «ՀՀ ԿԲ-ն մինչեւ 2002 թ. անընդհատ ուսումնասիրել է այդ բանկը եւ ոչինչ չէր գտնում»: ԿԲ-ն հայտնում է, որ մինչեւ 2000-2001 թթ. իրականացրել է այդ բանկի 1 համալիր եւ բազմաթիվ նպատակային ստուգումներ, հայտնաբերել է խախտումներ եւ պատժամիջոց կիրառել: Հայցապահանջ-հերքտեղեկությունը (11.02.03 թ. համարում), թե 1997-99 թթ. ԿԲ-ից գումարներ են դուրս եկել՝ «Կրեդիտ-սերվիս» բանկի օգտին անօրինական պտույտներ գործելու»:

Մինչ դատական նիստի ավարտն «Առավոտ» օրաթերթի շահերը ներկայացնող Արա Զոհրաբյանը, սակայն, անընդհատ պնդում էր, որ ԿԲ-ի ներկայացրած հայցապահանջում փոխվել է հայցի առարկան: Հիշեցնենք, որ ԿԲ-ն փետրվարի 17-ին գրություն է ուղարկել «Առավոտին», որում պահանջել է հերքել օրաթերթի թիվ 25 եւ 32 համարների հոդվածների տեղեկությունները: Սակայն այսօր, ըստ Ա. Զոհրաբյանի, ներկայացվել է նոր պահանջ նաեւ այլ հոդվածների հերքմանը վերաբերող, որոնց մասին գրության մեջ խոսք չի գնացել: Արմեն Ումրշաջյանի համոզմամբ, սակայն, հայցի հիմքը կամ առարկան նույնն է մնացել, դրա էությունը հրապարակված տեղեկությունները հերքելու պահանջն է: Փոխվել են միայն պահանջի չափերը եւ հստակեցվել հերքման բովանդակությունը:

Ա. Զոհրաբյանը հանդես եկավ դատավարությանը ներկա նկարահանող խմբին նկարահանումներ կատարելու թույլտվության միջնորդությամբ: Դատավորը, սակայն, բավարարեց Ա. Ումրշաջյանի առարկությունը: Ըստ վերջինիս, խմբի օպերատորը քաղդատավարության էթիկետին անընդունելի վարքագիծ դրսեւորեց եւ, բացի այդ, «հնարավոր է, որ դատական նիստի ընթացքում պետական գաղտնիքի տարրեր պարունակող տեղեկություններ հրապարակվեն»: Այնուհետեւ առավոտից մինչեւ ժամը 15-ն ընդամենը կես ժամով ընդմիջված դատավարությունն ընթացավ 2 կողմերի շահերը ներկայացնող պաշտպանների մանրակրկիտ պարզաբանումներով, երբեմն նույն հարցի կրկնակի, եռակի քննարկումներով: Երկու կողմն էլ, վստահ իրենց արդարացիությանը, անկոտրում համառությամբ փորձում էին իրենցն առաջ տանել՝ անվերջ ապացույցներ ու փաստեր պահանջելով: Հանգամանորեն քննարկվեց մասնավորապես «Կրեդիտ-սերվիս» բանկի խնդիրը:

Զոհրաբյանին հետաքրքրում էր այն իրողությունը, թե ինչպե՞ս ԿԲ-ն միջազգային աուդիտորական կազմակերպության է հրավիրել «Կրեդիտ-սերվիսում» ստուգումներ իրականացնելու, եւ որ այդ կազմակերպությունը խախտումներ չի արձանագրել: Ա. Ումրշաջյանի ժխտողական պատասխանից հետո Ա. Զոհրաբյանը վկայաբերեց գլխավոր դատախազության գրությունը, որը եւս հավաստում էր, որ ստուգումների արդյունքում որեւէ խախտում չի արձանագրվել: Ա. Ումրշաջյանը պատասխանեց, որ գլխավոր դատախազության գրությունները մեկնաբանելու օրենսդրական իրավունք չունի եւ բացի այդ, «Կրեդիտ-սերվիսին» վերաբերող գործը գտնվում է նախաքննության փուլում եւ քննարկելի չէ:

«Առավոտի» շահերի պաշտպան Ա. Զոհրաբյանը միջնորդությամբ խնդրեց 2 օրով հետաձգել գործի քննությունը՝ հայցվորի առաջ քաշած նոր հանգամանքներն ուսումնասիրելու համար: Միջնորդությունը մերժվեց եւ դատական նիստի ավարտին նա հանդես եկավ նոր՝ նիստը նախագահող դատավոր Հրաչ Հովհաննիսյանին բացարկ հայտնելու պահանջով, գտնելով, որ նա անաչառ չէ եւ գործը քննում է ԿԲ-ի շահերի տեսանկյունից: Բացարկն ընդունելի կամ չընդունելի համարելու որոշումը, ըստ օրենքի, վերապահված է դատարանի նախագահին: Դատաքննությունը կշարունակվի այսօր, ժամը 15-ին: Սպասվում է, որ այսօրվա նիստը կհրապարակի նաեւ դատարանի նախագահ Ժորա Վարդանյանի որոշումը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Անվճար ամբուլատորիա Առինջում

Սկիզբը՝ էջ 1

Լրագրողների հետ զրույցում գործարարը նշեց, որ այս հարցում այցելուներն ընդհանրապես խնդիր չեն ունենա. արտասահմանյան դեղերը կգնվեն, բացի այդ, գործարարի տնօրինած դեղագործական գործարանում 48 անուն դեղորայք է արտադրվում: Միեւնույն ժամանակ Գագիկ Ծառուկյանը կասկում է. «Ասված չանի, որ շատ դեղ պետք գա»:

Սպասարկող բուժանձնակազմն Առինջի նախկին ամբուլատորիայի աշխատակիցներն են: Բուժհիմնարկի գործադիր տնօրեն Կարինե Նալբանդյանից տեղեկացանք, որ անձնակազմը համալրվել է՝ 30 աշխատող: Աշխատակիցների վարձատրության հարցում էլ Գագիկ Ծառուկյանն անմասն չի մնացել. պետական աշխատավարձից զատ, գործարարը եւս պատրաստվում է վճարել բուժանձնակազմին:

Լրագրողների հետ ունեցած զրույցում Գագիկ Ծառուկյանից տեղեկացանք, որ նոր ամբուլատորիայի ստեղծման համար իրեն գյուղի բնակիչներն են դիմել, ինքն էլ, տեսնելով անհրաժեշտությունը, իր պարտավորությունն է համարել կատարել խնդրանքը:

Թերեւս դժվար չէ պատկերացնել, թե ինչ է նշանակում անվճար բուժօգնությունը, մանավանդ անվճարունակ ստվար զանգվածի համար: Թեեւ ամբուլատորիան ստեղծվել է Առինջի բնակիչների համար, Գագիկ Ծառուկյանից փորձեցինք տեղեկանալ՝ արդյոք պատրա՞ստ են ընդունել մարդկանց նաեւ այլ բնակավայրերից: «Ազգի» այդ հարցին Ծառուկյանը պատասխանեց՝ իհարկե, չենք մերժի: Կարելի է արդեն պատկերացնել՝ որքան մարդու է այս ամբուլատորիան օրական սպասարկելու:

Բժշկական հաստատությունը կկրի գործարարի 5 զավակներից մեկի՝ 7-ամյա Անահիտ Ծառուկյանի անունը:

Հ. Գ. Վերջերս տպված այն լուրերը, թե իբր Գագիկ Ծառուկյանին առեւանգել են, նրա նկատմամբ մահափորձ է եղել կամ մեքենան է պայթեցվել, գործարարը ժխտով ընդունեց՝ նշելով, որ ասեկոսեներին լուրջ չի վերաբերվում: Դրանք, ըստ Ծառուկյանի, պարապ մարդիկ են տարածում:

Դիտարկումներ

Խորհրդարանական ընտրությունների քարոզարշավի «զոհասեղանին»՝ սահմանադրական հանրաքվե՞ն

ԱԺ ընտրությունների եւ սահմանադրության հանրաքվեի համատեղման հետեւանքները

Իր վերջին ասուլիսի ընթացքում հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հստակ հայտարարեց, որ մայիսի 25-ին ԱԺ ընտրություններին զուգահեռ հանրաքվեի է ներկայացնելու գործող սահմանադրության փոփոխությունների նախագիծը: Հետընտրական եւ նախընտրական այս թոհուբոհի մեջ նախագահի հայտարարությունը լուրջ ուշադրության չարժանացավ: Մինչդեռ, ըստ էության, հանրաքվեի փաստը մի քանի անգամ իր կարեւորությամբ գերազանցում է ցանկացած նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրությունների:

Բոլոր դեպքերում արդեն իսկ վստահ կարելի է ասել՝ այնքան սպասված սահմանադրական բարեփոխումների նախագիծը շուտով կմատուցվի հանրության դատին: Դրանով նաեւ բարեփոխումների գործընթացը կկենդանանա ավելի քան մեկամյա սառեցվածությունից հետո, ինչը մշակողները պատճառաբանել էին երկրի համար կարեւորագույն այդ փաստաթուղթը նախընտրական շահարկումներից զերծ պահելու անհրաժեշտությամբ: Եվ չնայած դրան, առանձին ընդդիմադիր շրջանակներ ժամանակին պնդում էին, որ հանրապետության նախագահը հանրաքվեն նշանակելու է նախագահական ընտրություններից հետո, որպեսզի իրեն չկաշկանդի «նոր» սահմանադրության արգելքներով: Այս մոտեցումը քիչ հավանական պետք է համարել, քանի որ կոնկրետ նախագահական ընտրությունների առումով գրեթե ոչ մի նորամուծություն, սահմանափակում չի առաջարկում: Այնուամենայնիվ, դեռ այն ժամանակ էլ պարզ էր, որ նման խոսակցությունները նախընտրական շահարկումների տիրույթից են եւ բխում էին նախագահին ու ընդհանրապես իշխանությանն ամեն գնով հակադրվելու տրամաբանությունից: Այս տեսակետից կարելի է անգամ հետադարձ հայացքով դիտարկել սահմանադրական բարեփոխումներին միտված գործընթացները ոչ վաղ անցյալում, երբ հրապարակում առկա էին երկու նախագծեր. Շավարշ Քոչարյանի նոր՝ խորհրդարանական կառավարման համակարգ առաջարկող սահմանադրության նախագիծը եւ նախագահի ներկայացրած գործող սահմանադրության մեջ փոփոխություններ կատարելու նախագիծը: Առաջինը, սահմանադրության համաձայն, պետք է դառնար նաեւ խորհրդարանի «սեփականությունը», որպեսզի դրվեր հանրաքվեի, սակայն չհասցրեց անգամ ԱԺ-ում վերջնականապես քվեարկվել՝ հեղինակ Շավարշ Քոչարյանի հետ վերցնելու պատճառով, թեեւ ակնհայտ էր ի սկզբանե, որ, միեւնույն է, քվեարկելու դեպքում մերժվելու էր:

Մյուս նախագիծը մտավ խորհրդարան առաջինից հետո, քննարկվեց առաջին ընթերցմամբ, բայց քվեարկության չդրվեց արդեն մեր կողմից նշված պատճառաբանությամբ: Մինչ նախագծերի խորհրդարան ներկայացվելը, հիշեցնենք, որ դրանք քննարկվել էին ԱԺ հատուկ այդ նպատակով ստեղծված ժամանակավոր հանձնաժողովում, որը վերջում ընդդիմության ներկայացրած նախագծի վերաբերյալ կայացրեց բացասական, մյուսի վերաբերյալ՝ դրական եզրակացություններ:

Հետաքրքրական է, որ հետագայում նախագծերը պաշտպանող շրջանակներն այլ՝ զուտ քաղաքական խնդիրներում պահպանեցին համամասնությունները: Այսինքն՝ նրանք, ովքեր պաշտպանում էին Շավարշ Քոչարյանի նախագիծը, դիրքավորվեցին ընդդիմադիր խմբավորումներում, եւ ընդհակառակը՝ ովքեր նախագահի նախագծին հավանություն տվեցին, նախագահական ընտրությունների ժամանակ դարձան նրա թիմը: Ստացվեց այնպես, որ սահմանադրական բարեփոխումները, որոնք թվում է, թե պետք է դիտարկվեին զուտ իրավաքաղաքական դաշտում, դարձան հետագա քաղաքական գործընթացների ուղղություններ նախանշողներ:

Իսկ հիմա ստեղծվել է այնպիսի իրավիճակ, երբ բարեփոխումները համադրվում են խորհրդարանական ընտրությունների հետ: Եվ քանի որ պահպանվել են այս նախագծին կողմ եւ դեմ կողմերի համամասնությունները գրեթե ամբողջությամբ, մյուս կողմից՝ նոր քննարկումները զուգահեռվելու են նախընտրական լարված քարոզարշավին, ապա պատկերացնել միայն կարելի է, թե որքան է այդ հարցը շահարկվելու: Եթե շատ ավելի խորամուխ լինենք խնդրի էության մեջ, ապա չի բացառվում, որ խորհրդարանական ընտրությունների քարոզարշավի հիմնական առանցքը հյուսվելու է իրենց սահմանադրության նախագծի շուրջ:

Մի կողմից դա դրական կարող է լինել, եթե նախագծի նկատմամբ մոտեցումները լինեն առողջ բանավեճերից: Սակայն ներքաղաքական ներկա շիկացած մթնոլորտում եւ քաղաքական «էլիտայի» մենթալիտետից ելնելով, դժվար է անգամ նման բան հուսալը: Առավել եւս, երբ առողջ քննարկումների միակ թատերաբեմը խորհրդարանն է, իսկ վերջինս արդեն նախորդ նստաշրջանի վերջերից ակնհայտորեն ճամպրուկային տրամադրությունների մեջ է: Դա է վկայում այն փաստը, որ իր գումարման վերջին նստաշրջանն այս խորհրդարանը սկսեց ոչ թե փետրվարին, ինչպես սահմանված է սահմանադրությամբ, այլ մարտի երկրորդ կեսից, այն էլ ընդամենը 60-70 պատգամավորներով: Այնպես որ, այս տեսակետից չափազանց մտահոգիչ է սահմանադրության նախագծի խորհրդարանական քննարկումների հանգամանքը: Հանրապետության նախագահն, իհարկե, հաշվի առնելով այս հանգամանքը, կհրավիրի ԱԺ արտահերթ նիստեր, սակայն որքանով դրանք արդյունավետ կլինեն, դժվար է ասել, քանի որ պատգամավորները գրեթե բոլորն ուզում են վերընտրվել, եւ դրա համար քարոզարշավը, ինչպես ընդունված է, դժվար թե զիջեն արտահերթ նիստերի համար:

ԳՈՌ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Լավ-վատ սկզբունքը ԶԼՄ-ների գործունեության գնահատման համար ամենահաջողը չէ

Անցկացված ընտրությունները հերթական անգամ ցուցադրեցին մամուլի դերը: Չնայած, որ տպագիր ԶԼՄ-ներն ավանդաբար ժողովրդականությամբ զիջում էին էլեկտրոնայիններին, չի կարելի ասել, թե դրանք գործոն չեն եղել ընտրարշավի ընթացքում: Սա է IREX/ProMedia հասարակական կազմակերպության կազմակերպած գլխավոր խմբագիրների եւ առաջատար լրագրողների բանավեճի մասնակիցների կարծիքը:

ԶԼՄ-ների գործունեությանն առնչվող հարցերի թվում նշվեցին մասնագիտական էթիկայի, ինչպես նաեւ ՀՀ օրենսդրության խախտման դեպքերը: Հայտնի է, որ տպագիր որոշ հրատարակություններ, խախտելով ընտրություններից մեկ շաբաթ առաջ սոցիոլոգիական հարցում չանցկացնելու Ընտրական օրենսգրքի պահանջները, շարունակում էին սոցիոլոգիական տվյալներ հրապարակել, քարոզչությամբ հանդես գալ քվեարկության նախօրեին եւ ընտրությունների օրը:

«Իրավունք» թերթի խմբագիր Հովհաննես Գալաջյանը գանգատվեց, թե «ՀՀ օրենքում չկա հստակ սահմանում, թե ինչ է քարոզչությունը, ուստի յուրաքանչյուր թերթ իր համար որոշում էր, թե ինչը կարելի է համարել քարոզչություն»:

«Ազգ» թերթի խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի կարծիքով, օրենսդրությամբ քարոզչության սահմանափակումը մամուլին դնում է դժվար կացության մեջ. «Եթե ընտրություններից մեկ օր առաջ երկրում տեղի է ունենում այս կամ այն թեկնածուի հետ ինչ-որ ձեւով կապված իրադարձություն, ապա հեռուստատեսությունն ու ռադիոն կարող են նույն օրը այդ մասին հաղորդել իրենց ռեպորտաժներում, մինչդեռ թերթերը իրենց բնույթի պատճառով զրկված են այդ հնարավորությունից: Չէ որ լրագրային լուրը ընթերցողին է հասնում միայն հաջորդ օրը»: «Թերթերն անհավասար պայմաններում են,- գտնում է պրն Ավետիքյանը: Օրինակ, ընտրությունների նախօրեին՝ փետրվարի 18-ին հաղորդում ունեինք ավտոդողերի գործարանի բացման մասին: Ես ինքս այդ հոդվածը կարդացի մի քանի անգամ, որպեսզի համոզված լինեմ, որ նյութի մեջ չկա նույնիսկ միջնորդավորված քարոզչություն: Միշտ էլ վտանգ կա, թե արդյունաբերության զարգացմանը վերաբերող որեւէ հաղորդում կարող է ընկալվել որպես քարոզչություն գործող նախագահի օգտին»:

Թերթերի խմբագիրները նշեցին նաեւ իրենց անհամաձայնությունը ընտրական ժամանակաշրջանում տարբեր կազմակերպությունների անցկացրած ԶԼՄ-ների մոնիտորինգների որոշ կողմերի առթիվ: Այսպես, «Նովոյե վրեմյա» թերթի խմբագիր Ռուբեն Սաթյանը անընդունելի է համարում, երբ մոնիտորինգային խմբերը փորձում են ԶԼՄ-ներին գնահատական տալ հետեւյալ սկզբունքով. «Այս թերթը լավ է աշխատել, իսկ մյուսը՝ վատ»: «Ոչ ոք նրանց իրավունք չի տվել փաստերն ամփոփել ըստ սեփական կարծիքի. ճիշտ կլիներ սահմանափակվել պարզ շարադրանքով»:

Ինչ վերաբերում է պաշտոնական ԶԼՄ-ներին հասցեագրված մեղադրանքներին, մասնավորապես այն բանին, թե դրանք լրագրային միատեսակ տարածք չեն տրամադրել նախագահության բոլոր թեկնածուներին, ապա «Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի խմբագիր Վարդան Ալոյանն ասաց. «Խմբագրությունն ինքն էր զանգահարում թեկնածուների շտաբներ եւ առաջարկում տեղեկատվություն տրամադրել: Արձագանքեցին միայն Արտաշես Գեղամյանի եւ Ռուբեն Ավագյանի շտաբները: Վազգեն Մանուկյանի շտաբի աշխատակիցներն առհասարակ անտեղյակ էին անվճար քաղաքական գովազդի հնարավորությանը. նյութեր տրամադրեցին միայն մեր ծանուցումից հետո: Ստեփան Դեմիրճյանի շտաբը խոստացավ գովազդ տրամադրել հաջորդ անգամ... Մյուսները հայտարարեցին. «Մենք պատրաստ չենք, տեղեկատվություն չունենք»: Քաղաքական գովազդի հարցը թերեւս ամենացավոտ հարցն է թերթերի համար: Թեկնածուների մեծամասնությունը նախընտրեց էլեկտրոնային ԶԼՄ-ների գովազդը, եւ խնդիրն այստեղ, խմբագիրների կարծիքով, ոչ միայն հեռուստալսարանի եւ ռադիոլսարանի ծավալն է, այլեւ այն, որ քաղաքական գործիչներից շատերը ձեռնպահ են մնում տպագիր ելույթներից, որոնք, ի տարբերություն եթերայինների, վավերագրական նշանակություն ունեն: Հետեւաբար դրանք պահանջում են առավել լուրջ մոտեցում, ինչը չունեն քաղաքական գործիչներից ոմանք:

Շրջանային ԶԼՄ-ների գործերը փոքր-ինչ տարբեր էին Երեւանի ԶԼՄ-ներից: «Կումայրիի բանվոր» թերթի խմբագիր Աղասի Աբրահամյանի խոսքերով, Գյումրիում որոշ թեկնածուներ մինչեւ վերջին օրը չունեին նույնիսկ վստահված անձինք, որոնց հնարավոր կլիներ դիմել տեղեկատվության համար: «Մենք պատրաստ էինք թեկնածուների համար միատեսակ պայմաններ ապահովել իրենց ընտրարշավների լուսաբանման գործում,- ասաց նա: Բայց իրականում չհաջողվեց, ըստ որում՝ ոչ մեր մեղքով: Մենք չէինք կարող ամեն անգամ տեղեկատվության համար մեկնել Երեւան»:

IREX/ProMedia-ում կայացած բանավեճի ընթացքում զգալի ուշադրություն դարձվեց նաեւ մասնագիտական էթիկայի հարցերին, որոնք հրատապ են դառնում ընտրությունների շրջանում: Քաղաքական հայացքների ողջ բազմազանությունը ներկայացնող տպագիր ԶԼՄ-ների ղեկավարները ընդհանուր առմամբ համակարծիք էին, որ իրենց հրատարակությունները ընտրարշավից «դուրս են եկել» նվազագույն կորուստներով. համենայն դեպս էթիկայի առումով հաջողվել է զերծ մնալ կամայականությունից: «Իսկ մնացյալ բաներում մենք փորձում էինք արտահայտել հասարակության մեջ իշխող տրամադրությունները»: Այլ կերպ ասած, ինչպիսին հասարակությունն է, այնպիսին էլ մամուլն է: Եվ վերջինիս ուժից վեր խնդիրներ առաջադրելը հազիվ թե տեղին համարվի՝ սա է հայկական ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչների ընդհանուր կարծիքը:

Վերջում բանավեճի մասնակիցները IREX/ProMedia-ին առաջարկեցին շարունակել քննարկումը, հիմք ընդունելով ընտրական ժամանակաշրջանում մամուլի մոնիտորինգների անցկացմանը վերաբերող առաջարկությունների փաթեթը, որի վրա ներկայումս աշխատում են իրենք՝ խմբագիրները:

ՆԱՌԱ ԿԱՐԱԳՅՈԶՅԱՆ

ԿԱՆԱՉ ԴԵՂԱՏՈՒՆ

Մասրենի

Հայաստանի տարբեր շրջաններում մայիս ամսից ծաղկում է խոշոր, գեղեցիկ եւ բուրավետ ծաղիկներ ունեցող մասրենին: Մասրենին պատկանում է վարդազգիների ընտանիքին, ցեղի գիտական անունն է Rosa L.: Ռուսերեն անվանում են шиповник, որովհետեւ պատված է առատ փշիկներով, որոնք պաշտպանում են հատկապես երիտասարդ ընձյուղները կենդանիներից: Աշխարհում հաշվում են մասրենու ցեղին պատկանող մոտավորապես 400 տեսակներ: Հայաստանում աճում է 30 տեսակ: Մասրենին տարածված է հյուսիսային կիսագնդի բարեխառը եւ մերձարեւադարձային գոտիներում, հյուսիսում՝ մինչեւ բեւեռային շրջանը, հարավում՝ Հյուսիսային Աֆրիկա եւ այլ երկրներ, Հյուսիսային Ամերիկայում՝ Մեքսիկայի հյուսիսը: Մասրենին 1-3 մ բարձրությամբ թուփ է, որի տերեւները բարդ փետրաձեւ են՝ կենտ վերջավորվող, տերեւակիցներով են եւ ցողունի վրա դասավորված են հերթադիր: Աճում է մեկական կամ խմբերով: Ծաղիկը կազմված է 5 բաժակաթերթերից, 5 պսակաթերթերից, ունի բազմաքանակ առէջներ, վարսանդները նույնպես բազմաքանակ են, որոնք զարգանում են սափորակերպ ծաղկակալի ներսում, որի նեղ մասով դուրս են գալիս մեծ թվով սպիները: Խմբերով աճելու դեպքում, ըստ իմ դիտարկումների, մասրենիները ծաղկման շրջանում առաջացնում են արտակարգ գեղեցկություն եւ մեծ տարածությունից զգացվում է շատ հաճելի բուրմունք: Պտուղները հասունանում են օգոստոսի վերջին, սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին, որոնք պահպանվում են ճյուղերի վրա մինչեւ ձմեռ: Մասրենին բազմանում է սերմերով եւ կոճղարմատներով: Բնության զարդ լինելուց բացի, ունի խոշոր գործնական նշանակություն: Օգտագործում են որպես հումք մի շարք նպատակներով. դեղերի, գինու, օծանելիքի, եթերային յուղերի, վիտամինների, քացախի, դաբաղանյութերի, ներկող, բուրմերի, եփուկների եւ այլ նյութերի ստացման համար: Մասրենին մշակում են պարտիզագործության մեջ որպես զարդաբույս: Մասրենին հին ժողովրդական դեղամիջոց է եւ օգտագործել են դեռեւս 16-րդ եւ 17-րդ դարերում լնդախտ ու այլ հիվանդություններ բուժելու նպատակով: 18-րդ դարում մասրենին Ռուսաստանում օգտագործել են Մոսկվայի առաջին զինվորական հիվանդանոցում՝ վերականգնելու զինվորների ուժերը: Ըստ գրականության տվյալների, մասրենին առավել հարուստ է C վիտամինով, պարունակում է նաեւ վիտամին B1, B2, K, P, PP, կարոտին, մինչեւ 18 տոկոս շաքար, պեկտինային նյութեր, օրգանական թթուներ (խնձորաթթու, կիտրոնաթթու) եւ այլ օգտակար նյութեր: Բժշկության մեջ մասրենու պտուղներն օգտագործում են բուժական տարբեր նպատակներով՝ հակասկլերոզային, հակաբորբոքային, երիկամային, լյարդի սուր եւ խրոնիկական, բրոնխեալ, աչքի, կանացի բորբոքային հիվանդությունների, որպես միզամուղ, նաեւ աղեստամոքսային համակարգը կարգավորող եւ այլն: Մասուրն օգտագործում են երկարատեւ ֆիզիկական եւ նյարդային լարվածության դեպքում:

Օգտագործվում է նաեւ կենցաղում, թարմ պտուղներից եփում են մուրաբա, ջեմ, օգտագործում են նաեւ կոնֆետների մեջ: Սննդարդյունաբերությունը մասրենուց ստանում է վիտամինային կոնցենտրատներ եւ դրաժե: Պսակաթերթերը եւ պտուղներն օգտագործում են թեյի մեջ:

Մասրենու հասունացած պտուղները պետք է հավաքել մինչեւ ցրտահարությունները, երբ դեռեւս պինդ վիճակում են, քանի որ այդ ժամանակ պարունակում են առավելագույն քանակությամբ վիտամին C: Հավաքելուց հետո չորացնում են արեւի տակ կամ չորանոցներում: Չոր պտուղներից պատրաստում են թուրմ: Դրա համար ամբողջական պտուղների վրա լցնում են եռացրած ջուր, մեկ բաժակի համար 10-15 հատ եւ եռացնում են 7-10 րոպե: Սառելուց հետո քամում են, խմում են 1/2-1 բաժակի չափով, օրը երկու անգամ ճաշելուց առաջ: Համը հաճելի դարձնելու համար ավելացնում են շաքար: Պտուղներն ավելի լավ է չմանրացնել:

Այս բոլոր հատկանիշները նկատի ունենալով պետք է պահպանել մասրենին եւ ավելացնել քանակը:

ԱԼՎԱՐԴ ՇԱՐՈՅԱՆ

Մինչ երկրագունդն ալեկոծվում է հակաամերիկյան ցույցերից եւ միջազգային հանրությունը բուռն հակազդեցություն է դրսեւորում, նախագահ Ջորջ Բուշը, շրջանցելով ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին, երկրից հեռանալու վերջնագիր է ներկայացնում Սադդամ Հուսեյնին, որպեսզի անգլո-ամերիկյան զորքերն Իրաք ներխուժելու համար ընդամենը հրամանի սպասեն:

նացնել «Հյուրիեթը» եւ «Միլիեթը»:

Հակառակ դրանց, իսլամական թերթերը կարծիք են հայտնում, որ պաշտոնական Վաշինգտոնն էլ սիոնիստներին է տուրք տալիս: Մարտի 11-ի համարում «Վաքիթը», դիմելով Ղազի համալսարանի դասախոս Նուրուլլահ Այդընին, նրա միջոցով հայտնում է հետեւյալ կարծիքը. «Այս պատերազմը սիոնիզմի գլոբալ գերիշխանության համար տարածաշրջանային ջանառության մեջ դնելու աներեւակայելի առիթ է տվել նրանց:

Ե՞րբ: Այդ հարցին պատասխանելու համար «Ենի շաֆաքը» դիմում է «Վաշինգտոն փոստի» վկայությանը, ըստ որի, սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունից շուրջ մեկ շաբաթ հետո նախագահ Բուշը ստորագրել է Իրաքի օկուպացման առնչությամբ Պենտագոնի ներկայացրած նախագիծը: Ուրեմն, հարցն Իրաքի դեմ պատերազմը չէ, այլ դրա միջոցով

ՎԵՐԼՈՒԾԱԿԱՆ

Հակաիրաքյան պատերազմը որպես «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ձեւավորման միջոց բխում է Իսրայելի շահերից

Բուշին չեն հուզում հակաամերիկյան ցույցերը, ՄԱԿ-ը կամ միջազգային հանրությունը: Ոչ էլ նրան հետաքրքրում է 700 հազար խաղաղ բնակչի կյանքը, որն Իրաքում խլելու է պատերազմը: Ակամա հարց է ծագում՝ ինչո՞ւ: Արեւմտյան մամուլը դա բացատրում է իրաքյան նավթի հարուստ պաշարներից օգտվելու փոխարեն դրանք անմիջականորեն վերահսկելու, հակաիրաքյան պատերազմով ԱՄՆ-ի կամքին հակադրվող պետություններին սաստելու, եւ լճացման շեմին գտնվող ամերիկյան տնտեսությունն աշխուժացնելու պաշտոնական Վաշինգտոնի առաջադրանքներով:

Հակաիրաքյան պատերազմի առաջադրանքների թվում նշվում է նաեւ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքում ԱՄՆ-ի դիրքերի պահպանման եւ Իսրայելի անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությունը: Մինչդեռ տարածաշրջանում ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայությունը միանձնյա է, իսկ Իրաքը 1991 թ. Պարսից ծոցի պատերազմից ի վեր կաթվածահար վիճակում է: Հետեւաբար նա չի կարող որեւէ վտանգ ներկայացնել այնպիսի պետության համար, ինչպիսին է միջուկային զենք ունեցող Իսրայելը:

Վաշինգտոնի առաջադրանքների մասին վերոհիշյալ տեսակետներն Իրաքի դեմ հանիրավի պատերազմն արդարացնելու միտում ունեն: Ուստի միանգամայն տրամաբանական է, որ դրանք տարածվեն ամերիկյան համապատասխան ծառայություններին տուրք տվող մամուլի միջոցով: Վերջիններիս տուրք տալու մոլուցքով տառապում են նաեւ թուրքական թերթերը, որոնցից կարելի է առանձ-

դիմակայությունների առաջն առնելու նպատակ է հետապնդում: Մերձավոր Արեւելքում սիոնիստական պետության անվտանգությունն ապահովելու առումով կազմակերպված քաղաքական կարեւորագույն ուժն Իրաքն է: Այդ իսկ պատճառով ուզում են նրան զինաթափել եւ չեզոքացնել: Միաժամանակ պատերազմը բխում է նախահարձակ միջոցներով համաշխարհային գերիշխանության համար այլընտրանքային ուժային կենտրոնների առաջացումը կանխելու ԱՄՆ-Անգլիա-սիոնիզմ դաշինքի ռազմավարությունից»:

Այլ կերպ, Վաշինգտոնն Իրաքի դեմ պատերազմը սանձազերծելու ռազմավարությամբ ճանապարհ է հարթում տարածաշրջանում Իսրայելի գերիշխանության համար: Հարկ է նշել, որ այդ ռազմավարությունը գաղտնի ծրագրերի առկայություն է ենթադրում, որոնք ժամանակ առ ժամանակ դրվում են շրջանառության մեջ: «Ենի շաֆաք» թերթը մարտի 10-ի համարում «Իրաքում հաշտությունը հակասում է Իսրայելի շահերին» հոդվածում կարծիք է հայտնում, որ հակաիրաքյան պատերազմը «հանուն Իսրայելի անվտանգության եւ ԱՄՆ-ի ապագայի» ողջ Մերձավոր եւ Միջին Արեւելքի մահմեդական ժողովուրդներին ստրկացնելու յուրահատուկ ծրագիր է:

Դա, ըստ թերթի, ի հայտ էր եկել դեռեւս Բիլ Քլինթոնի նախագահության շրջանում: Սակայն ծրագրի հեղինակները դրա կիրառման համար պարարտ հողն ու բարենպաստ ժամանակը գտել են հենց Բուշի օրոք: Սեպտեմբերի 11-ի ահաբեկչությունը ծրագիրը շր-

երկրի տարածքի ամերիկյան օկուպացումը: Եթե պատերազմը ծառայում է օկուպացման նպատակին, ապա օկուպացումն էլ պետք է ծառայի «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագրի անվան տակ աշխարհաքաղաքական նոր մակրոտարածաշրջանի ձեւավորմանը:

«Ազգը» հունվարի 29-ի համարում անդրադարձել է ծրագրին, ընդգծելով, որ դա տարածաշրջանային երկրների ռազմավարական վերախմբավորում է ենթադրում: Դրա անհրաժեշտ նախապայմանն այդ երկրներում միանման վարչակարգերի հաստատումն է: Թեեւ թուրքական թերթերը հակաիրաքյան պատերազմն ԱՄՆ-ի գաղտնի ծրագրով պայմանավորելիս «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» մասին լռում են, բայց եւ այնպես, բացահայտելով Իրաքից հետո Սիրիային, Լիբանանին, Սաուդյան Արաբիային եւ Իրանին ամերիկյան տարբերակով ժողովրդավարացնելու Վաշինգտոնի նկրտումները, ակամա հանգում են տարածաշրջանի երկրների վերախմբավորման եզրակացությանը: Թերեւս դրանով էլ անուղղակի հաստատվում է «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ձեւավորման կանխատեսումը:

Քանի որ աշխարհաքաղաքական նոր տարածաշրջանի ձեւավորումը բխում է Իսրայելի շահերից, ապա հակաիրաքյան պատերազմը որպես ձեւավորման միջոց պետք է նույն շահերով պայմանավորվի: Հարցը սակայն սոսկ պատերազմը չէ, այլ Բուշին այդ պատերազմին դրդողների սերտ կապը Իսրայելի հետ: Սակայն դա առանձին հարց է, մանավոր մոտեցում է պահանջում:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Թուրքիան մտափոխ կլինի՞

Անդրադառնալով Թուրքիայի մերժմանը զորքեր տեղակայելու ամերիկյան պահանջին, «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Հարութ Սասունյանը գրում է, որ նախագահ Բուշը, փոխնախագահ Դիկ Չեյնին, պետքարտուղար Քոլին Փաուելն ու պաշտպանության փոխնախարար Պոլ Վոլֆովիցը չափազանց դժգոհ էին Թուրքիայի դիրքորոշումից: Նրանք ժամանակ ու ջանք չէին խնայել համոզելու թուրք ղեկավարներին, որ ընդառաջեն ամերիկյան խնդրանքներին: Հարցն առավել սրվել էր, երբ նույնիսկ օդային տարածքից օգտվելու իրավունքն էր մերժվել, մի բան, որ անհողդողդ ֆրանսիացիները համաձայնել էին տրամադրել:

Ամերիկյան թերթերը բառացիորեն «ռմբակոծեցին» Թուրքիային խմբագրականներով, մեկնաբանություններով եւ նույնիսկ ծաղրանկարներով, որոնցից մեկում, գրում է Սասունյանը, թուրք պորտապարուհին փորձում էր Բուշին գայթակղելու միջոցով փող կորզել նրանից: Առաջին անգամ նույնիսկ ամենաթուրքամետ ամերիկյան թերթ «Ուոլ սթրիթ ջոռնըլը» մի քանի սուր բառեր է օգտագործել Թուրքիայի հասցեին: Մարտի 5-ի համարում Թուրքիայի նախկին արտգործնախարար Իսմայիլ Ջեմը քննադատում էր թուրք առաջնորդներին՝ շարունակ թյուրիմացության մեջ գցելու համար Ամերիկայի պաշտոնատար անձանց: Ըստ Ջեմի, վարչապետ նշանակվելուց առաջ Սպիտակ տուն այցելության ընթացքում Թայիփ Էրդողանն «այն սխալ տպավորությունն է» թողել Բուշի վրա, որ Թուրքիան կաջակցի Իրաքի դեմ պատերազմ մղելու ամերիկյան ծրագրին: Նույնն արել էին թուրք կառավարության այլ պաշտոնյաներ Վոլֆովիցի հետ, նրա Անկարա այցելության ընթացքում:

Եթե ամերիկացիները նախօրոք իմանային, այլ ծրագիր կմշակեին: Թուրքական կեղծ վստահեցումներով առաջնորդված ամերիկացիները երկու տասնյակ մարտանավեր ուղարկեցին Միջերկրական ծով, ամերիկացի հարկատուներին օրական 1,5 մլն դոլարի ավելորդ ծախս պատճառելով:

Սասունյանը հիշեցնում է «Ուոլ սթրիթ ջոռնըլի» փետրվարի 21-ի համարում «Թուրքական շուկան» վերնագրով տպագրված հոդվածը, որտեղ «թուրքական կառավարությունն օժանդակելո՞ւ է Ամերիկայի նախաձեռնությանը» հարցին մի թուրք նախարար պատասխանել է. «Մենք ձեզ հետ կլինենք ցանկացած երկիր նվաճելու ձեր ծրագրերում»: Դրանից հետո, իհարկե, բավական երկար խոսակցություն է գնացել աջակցության դիմաց ակնկալվող «գումարի» վերաբերյալ:

«Ուոլ սթրիթի» մարտի 14-ի համարում լույս տեսած «Անկարայի իսկական ընկերները» հոդվածում նույնիսկ համագործակցության աղաչանք կա եւ հիշեցում, որ Օջալանի ձերբակալության գործում ամերիկյան հետախուզությունը «վճռորոշ դեր է խաղացել»:

Թուրքերն իրենց շուկայական մտածողությամբ կորցրին Ամերիկայի առաջարկած հսկայական գումարը, բայց բացառված չէ, որ մետասանորդ ժամին նրանք մտափոխ լինեն եւ ստանան որոշակի բաժին ռազմավարից:

ՀԱՄԱՃԱՐԱԿ

Թոքաբորբային գրիպի վիրուսը բացահայտված է

Սակայն պահանջվում են նոր հետազոտություններ

Հոնկոնգցի մի խումբ հետազոտողների հաջողվել է դասակարգել թոքաբորբային գրիպի վիրուսը, որն աշխարհում արդեն 11 անձանց մահվան պատճառ է դարձել: Զոհերից մեկը Հանոյում երեկ մահացած ֆրանսիացի 65-ամյա բժիշկ Ժան-Պոլ Դեռոզիեն է, որն անցյալ շաբաթ Հոնկոնգում վարակվել էր չինական ծագումով ամերիկացի մի գործարա-

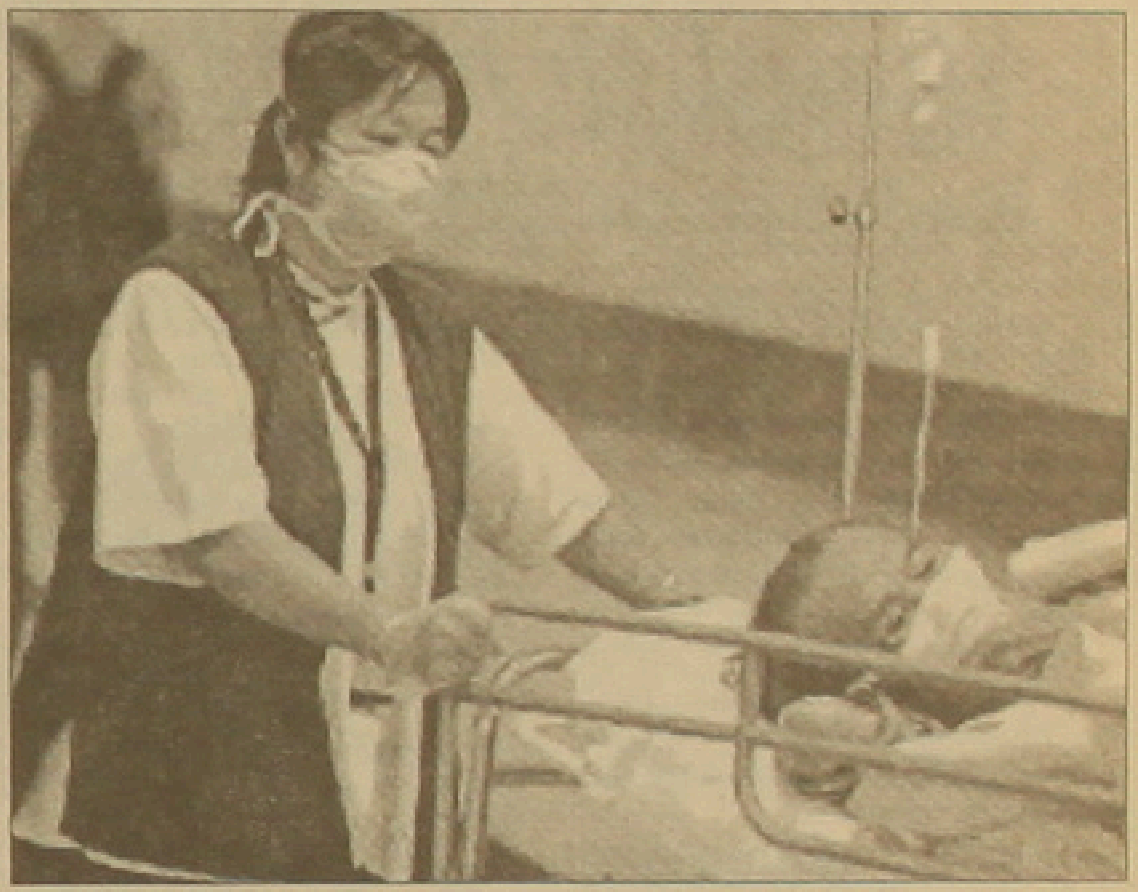

րից: **«Ազգը»** վերջին համարներում գրել է այս նորահայտ վիրուսի մասին, որն արդեն իսկ խուճապ է առաջացրել աշխարհում:

Հոնկոնգցի բժիշկների հայտնագործության մասին հայտարարվել է երեկ: Հայտնագործությունը, ըստ բժիշկների, կդյուրացնի հիվանդության ախտորոշումը եւ ուղի կհարթի համապատասխան պատվաստանյութի ստեղծման համար: Սակայն հոնկոնգցի բժիշկներն ընդգծել են, որ լաբորատոր փորձարկումները պետք է շարունակվեն վիրուսի առավել ճշգրիտ դասակարգման համար: Ռուս գիտնականներ չեն բացառում, որ բացահայտված վիրուսը սերած լինի մանրէների նոր, անծանոթ խմբից:

Ռոյթեր գործակալության տվյալներով, վիրուսն ըստ կառուցվածքի պատկանում է, այսպես կոչված, «պարամիքսովիրիդային» խմբին: Սակայն տարափոխիկ հիվանդությունների փորձագետ Լո Վին Լոկն ընդգծում է, որ, չնայած ախտանշանների նմանությանը, գրիպը չի պատկանում այդ խմբին:

Ներկայիս համաճարակը բնութագրվում է հազով, բարձր ջերմությամբ եւ կարող է արագորեն վերածվել թոքաբորբի: Հիվանդության հայտնաբերված դեպքերի մեծ մասը Հոնկոնգում է եւ Վիետնամում, բայց կասկածելի դեպքեր են արձանագրվել նաեւ Ավստրալիայում, Մեծ Բրիտանիայում, Բրունեյում, Կանադայում, Իսպանիայում, Գերմանիայում եւ ԱՄՆ-ում:

Աշխարհի առողջապահական կազմակերպություններն զգուշացնում են, որ չի բացառվում 1918 թ. համաճարակի կրկնությունը, երբ համանման գրիպը 20 մլն զոհ պատճառեց:

Հուսեյնի ավագ որդին տնային կալանքի՞ է ենթարկվել

Քուվեյթի «Ալ Քաբաս» թերթը տեղեկացնում է, որ Իրաքի նախագահ Սադդամ Հուսեյնը հրամայել է տնային կալանքի ենթարկել իր ավագ որդի Ուդեյին: 38-ամյա Ուդեյին կալանքի տակ են պահում Թարթար նախագահական համալիրում: Հուսեյնի որդին ձերբակալվել է այն պատճառով, որ փորձել է հորդանանցիների հետ գաղտնի համաձայնության գալ եւ փախչել Ամման: Ուդեյը նաեւ դժգոհություն էր արտահայտել, որ իր կրտսեր եղբայր Քուսայը իսկական իրավասություններ է ստացել հորից:

«Ազգն» արդեն գրել է, որ Սադդամ Հուսեյնը երկուշաբթի օրը Քուսային է վստահել Իրաքի հեղափոխական գվարդիայի հրամանատարությունը, որի խնդիրներից մեկը Բաղդադի պաշտպանությունն է: Կենտրոնական պաշտպանական օկրուգի մեջ, Բաղդադից բացի, մտնում է Սադդամ Հուսեյնի հայրենի քաղաք Թիկրիթը: Օկրուգի հրամանատարությունը կրտսեր որդուն վստահելով՝ Հուսեյնը փաստորեն նրան է հանձնել երկրի կառավարման ղեկը:

Ինչ վերաբերում է Ուդեյին, նա Իրաքում գլխավորում է երիտասարդական շարժում եւ մարզական կազմակերպություններ, ունի մի շարք ԶԼՄ-ներ եւ «Սադդամի ֆիդայիններ» կամավոր զինվորական կազմավորման հրամանատարն է:

Ավելի վաղ հաղորդվել էր, թե Սադդամ Հուսեյնը եւ նրա որդիները մտադիր չեն հեռանալ Իրաքից: Այդ լուրը մասնավորապես հաստատել էր օրերս Իրաքում եղած Կալմիկիայի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովը, որն ապաստան էր առաջարկել Սադդամ Հուսեյնին:

ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, Սաուդյան Արաբիան եւս պատրաստ է ապաստան տրամադրել Հուսեյնին, որի տարագրությունն ԱՄՆ-ի նախապայմանն է Իրաքի պատերազմի կանխման համար: Ապաստան տրամադրելու սաուդցիների պատրաստակամության մասին երեկ հայտնի է դարձել Ռիադի դիվանագիտական աղբյուրներից:

Պ. Բ.

ԱԶԳ

Մշակույթ

«Մատեան ողբերգութեան»-1000

«Քայլերի հես շողն էր կաթում իր ոտերից»

Գրիգոր Նարեկացու «Մեղեդի ծննդեանը»

«Յայսմաւուրք»-ները («Վարք Սրբոց») Գրիգոր Նարեկացու կենսագրության մեջ այսպիսի փաստ են նշում.

«...Եվ նա այսպիսի հրաշագործություններով, ճշմարտասեր մտքով, խոնարհ վարքով եւ աստվածաբան՝ վարդապետությամբ փայլեց աշխարհի վրա որպես արեգակ եւ, ըստ մեր ժողովրդի ավանդության,- ինչպես որ ինքը՝ Սուրբն էլ է լռելյայն ակնարկում իր աղոթքներում,- արժանի եղավ տեսնելու մանկացած Աստծուն բազմած ամենօրհնյալ Աստվածածնի գրկում, Նարեկա վանքի դիմաց, Աղթամար ծովի Առտեր կղզում: Եվ զարմանալի չի թվում այս, քանի որ Սրբի սրտի հանապազօր խորհուրդները կենտրոնացած էին մարմնացյալ բանի տնօրինության խորհրդում եւ լցված էր Փրկչի, ինչպես նաեւ Սուրբ Աստվածամոր սիրով...»:

Բանասեր Հակոբ Նալյանը Կ. Պոլսում 1745 թվականին տպագրված իր ուսումնասիրության մեջ, որ կրում է «Գրքի մեկնութեան աղօթից սրբոյն Գրիգորի Նարեկացւոյ» խորագիրը, գրում է. «Ասի յաւանդութեան, թէ սուրբս Գրիգոր եսես զՔրիստոս մանկածեւ իր գիրկ կուսին յառաւօտեան ժամուն ի վանս Նարեկայ, ի ծագիլ արեգական...»: Հ. Նալյանը երկրորդում է միջնադարյան մեկնիչի այն խոսքին, թե «...Ասեն, թէ սուրբս այս եսես զՔրիստոս դէմ յանդիման»:

Հայկազյան բառարանի հեղինակներից մեկը՝ մեծահմուտ գիտնական Գաբրիել Ավետիքյանը, ով համակողմանի ուսումնասիրել է Նարեկացու «Մատեանը», հիմնվելով 1774 թ. տպագրի ու նախորդ հրատարակությունների, ինչպես եւ, մանավանդ, վենետիկյան 3-4 ձեռագրերի տվյալների վրա, 1801 թ. տպագրում է «Նարեկլուծ» խորագրով աշխատությունը (այն այնուհետեւ հրատարակվում է նաեւ 1827 եւ 1859 թթ.): Վերլուծելով «Մատեանի» ԻԷ բանի Ձ հատվածի «...Առ այն, զոր տեսի աչաւք իսկ իմովք» տողը, Ավետիքյանը գրում է. «Այսու յայտնապէս ծանուցանէ զտեսանել իւր մարմնոյ աչօք զՔրիստոս, որով եւ հաստատի աւանդութիւնն, որ կայ յազգի մերում...»:

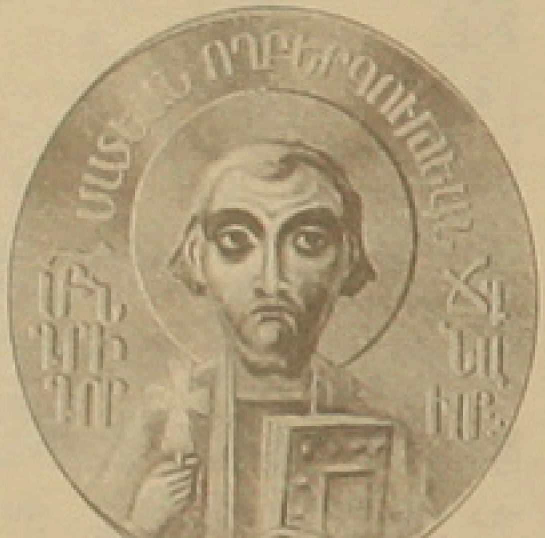

Հայոց ավանդության մի տարբերակն է ներկայացնում Ա. Ղանալանյանն իր «Ավանդապատում» գրքում (Երեւան, 1969 թ.), ըստ որի Նարեկացուն հեռվում, Առտեր կղզու վրա երեւացել է Տիրամայրը մանուկ Հիսուսը գրկին եւ ձայն տվել. «Առ զտէր քոյ» (ընդունիր քո տիրոջը), ու դրանից էլ մնացել է կղզու անունը՝ Առտեր:

Ավանդության գրավոր տարբերակում Առտեր կղզու մասին խոսք չկա: Պատմվում է, որ Նարեկացին գնում է Ռշտունիք եւ 7 տարի մարդկանցից թաքուն առանձնանում-ճգնում է իր քեռու (մոր հորեղբոր՝ Անանիա Նարեկացու) վանքի դիմաց գտնվող մի այրում: Այստեղ նրան երեւում է Մարիամը, ասելով. «Ես եմ մայրն Յիսուսի»: Նարեկացին կասկածում է: Մյուս օրն առավոտյան նա նորից է երեւում՝ «ունելով իր գիրկն զմանկացեալն աստուած»: Այդ տեսիլից ներշնչված՝ Նարեկացին ծնկաչոք արտաբերում է «Աչքն ծով...» երգը, այսինքն «Մեղեդի ծննդեանը».

«Աչքն ծո՜վ ի ծո՜վ ծիծաղախիտ ծաւալանայր յառաւաւտուն՝
Երկու փայլակնաձեւ արեգական նման.
Շողն ի ժմին իջեալ յառաւաւտէ լոյս...»:

Հոգու, սիրո, հիացմունքի հզոր մի պոռթկում է սա, հոգեւոր աղոթքներով սնված մարդու սքանչացում, որը տեսնում է առավոտվա ծիծաղախիտ ծովի վրա ծավալված ծով աչքերը՝ ինչպես երկու փայլակնաձեւ արեգակներ: Ու շողը նման է լուսացնցուղ այգաբացի: Հրաշքի ականատես Գրիգոր վանականը սիրտն է տեսնում Տիրամոր, որի գեղածիծաղ իրանից հուզավառար կենսատու սեր է կարկաչում:

Դեռ դարեր պիտի անցնեն, որ մարդկային խոսքը հասնի այնպիսի մաքրության, այնպիսի հանճարեղության, որպիսին էր Գրիգոր Նարեկացու մոտ.

«Հոսէր զելեւելսն ընդ միմեանս.
Հանդարտիկ խաղայր, թիկնթեկին ճեմէր:
Բերանն երկթերթի, վարդն ի շրթանց կաթէր,
Լեզուին շարժողին քաղցրերգանայր տաւիղն:
Ծոցն լուսափայլ կարմիր վարդով լցեալ,
Ծղիքն ծիրանի՝ մանուշակի հոյլք.
Խնկեալ ի կնդրկէ բուրվառ՝ հրով աստուածայնով լցեալ,
Զայն քաղցրանուագ, որ ի նմանէ հնչէր...»:

Ու այս հրաշքի առջեւ ծնրադիր՝ Նարեկացին փառք է տալիս «այն թագաւորին, այն նորածին փրկչին...»:

Մենք եւս փառք տանք այս հրաշքը տեսնողին եւ մեզ տեսողապես հայտնողին:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆրանսիական մշակույթի հետ երկխոսության նոր հեռանկարներ

«Լեզուն նախ եւ առաջ քաղաքակրթությունները կապող կամուրջ է: Իբրեւ օրինակ կարող եմ բերել ֆրանկոֆոնիան, որը քրիստոնեական եւ իսլամական աշխարհներն իրար կապող օղակ է: Ներկայիս պատերազմական եւ անհանդուրժողականության մթնոլորտում մշակութային քաղաքականությամբ է միայն հնարավոր հասնել պետությունների խզված կապերի վերականգնմանը: Դաշնակից լինել նշանակում է պատասխանատվություն ստանձնել: Այսօր մեզ համար ոչ միայն ֆրանկոֆոնիայի պայքարն է, այլեւ պատասխանատվության դրսեւորումը», ասաց Ֆրանսիայի դեսպան Անրի Կյունին՝ երեկ դեսպանատան սրահում ֆրանկոֆոնիայի տոնին նվիրված միջոցառման ժամանակ:

Դեսպանը փաստեց, որ ֆրանկոֆոնիայի նկատմամբ Հայաստանում պահանջարկի աճ է նկատվում, որի վառ ապացույցն է ֆրանսիական համալսարանի ձեռք բերած կարգավիճակը Հայաստանի կրթական համակարգում: Խոսելով Հայաստանում նոր բացվող «Հայկական ալյանս ֆրանսեզ» կազմակերպության խնդիրների մասին, նա նշեց, որ դա մեծ հնարավորություն կստա ֆրանսերենի տարածմանը՝ մշակութային, լեզվական բոլոր հնարավոր միջոցներով: Կլուծվեն մի շարք ինստիտուցիոնալ խնդիրներ, սերտ համագործակցություն կհաստատվի կրթության նախարարության եւ մանկավարժական ինստիտուտների հետ՝ ի նպաստ ֆրանկոֆոնիայի զարգացման:

Նշենք, որ «Ալյանս ֆրանսեզը» Ֆրանսիայում գործող ամենահին կազմակերպություններից մեկն է, որ 1883 թ.-ից ի վեր նպատակ է հետապնդում միավորելու ֆրանսերեն լեզվի եւ մշակույթի առանձնահատուկ սեր ունեցող մարդկանց, այդպիսով տարածելով լեզուն եւ մշակույթը: Այսօր «Ալյանս ֆրանսեզը» մշակութային երկխոսություն է վարում 138 երկրների հետ, որտեղ գործում են 1200 հասարակական կազմակերպություններ:

«Հայկական ալյանս ֆրանսեզի» նախագահ Սյուզան Ղարամյանն իր խոսքում նշեց, որ ինչպես մյուս բոլոր ալիանսները, սա նույնպես ունի կրթական, մշակութային առաքելություն: Կրթական ծրագրերն ընդգրկում են ֆրանսերենի ուսուցում, միջնակարգ եւ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններից ուսուցիչների եւ դասախոսների վերապատրաստում Հայաստանում եւ Ֆրանսիայում, դասագրքերի, ուսումնական ծրագրերի մշակում եւ ներդրում, խորհրդատվություն ֆրանսերենի ուսուցման եւ ֆրանկոֆոնիայի տարածմամբ զբաղվող կազմակերպություններին: Նորաբաց կազմակերպությունը կդառնա նաեւ ֆրանսիական «Դելֆ» եւ «Դալֆ» դիպլոմների համար քննությունների հանձնման կենտրոնը: Վերջիններս Ֆրանսիայի նախարարության կողմից ֆրանսերենի գիտելիքները հաստատող պետական նմուշի դիպլոմներ են: «ՀԱՖ»-ում հնարավոր կլինի նաեւ հանձնել TCF թեստը, որը համարժեք է ամերիկյան TOEFL-ին: Կկազմակերպվեն նաեւ ֆրանսերենի մրցույթներ, ճանապարհորդություններ Ֆրանսիայում, Հայաստանում եւ ֆրանսախոս երկրներում, ինչպես նաեւ համագործակցություն կհաստատվի բրիտանական եւ գերմանական նմանատիպ կազմակերպությունների հետ, ի դեմս «Բրիտանական խորհրդի» եւ «Գյոթե» ինստիտուտի, ինչպես նաեւ միջազգային այլ կազմակերպությունների հետ:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Շավարշ Սմբատյանի հիշատակին

Շավարշ Սմբատյանն էլ գնաց այս աշխարհից... Գնաց դժգոհ, վշտացած եւ հուսալքված: Եթե հնարավորություն ունենար հայտարարություն անելու, ինչպես իր մահից առաջ արեց ճանաչված Խաժակ Գյուլնազարյանը, նա էլ համարյա նույն բանն էր ասելու:

Նա հայրենասեր մարդ էր: Ամեն բանից վեր դասում էր ազգը, հայրենիքը: Սիրում էր մեր մշակույթն ու պատմությունը, իր կարողության սահմաններում պաշտպան էր կանգնում դրանց: Գիտեր ոգեւորվել, երբեմն չափազանցությունների մեջ ընկնելով, գիտեր գնահատել մարդկանց, մեր արժեքները:

Նա ապրեց հայ մտավորականի չարքաշ կյանքով: Հայրը՝ հին բոլշեւիկ Վասիլը, որը խորհրդային իշխանությանը նվիրված մարդ էր եւ ողջ կյանքում աշխատել էր նրա ամրապնդման համար, 1937 թ. առանց մեղքի ձերբակալվեց եւ գիտակցական կյանքի լավագույն մասը՝ շուրջ 18 տարի, անցկացրեց սիբիրյան աքսորներում: Տանը մնացել էին կինը եւ ուսանող որդին: 1941 թ. ամառային մի օր Շավարշը մոր հետ փողոցով անցնելիս է լինում, հանկարծ նրանց մոտ կանգնում է մի մարդատար ավտոմեքենա: Նրանցից դուրս են գալիս երկու ժպտադեմ երիտասարդներ եւ ամենաքաղաքավարի ձեւով Շավարշին հրավիրում իրենց մոտ:

– Ո՞ւր եք տանում որդուս: Անհանգստանում է մայրը: Նրանց շատ հանգիստ բացատրում են, որ մի փոքրիկ հարցի պարզաբանում կա, եւ նա կվերադառնա 15 րոպեից:

Նա վերադարձավ 15 տարի անց...

Ո՞ր մեղքի համար բանտարկվեց, ինքն էլ չգիտեր: Հայրը «ժողովրդի թշնամի» էր: Որդու համար էլ մի մեղք կգտնեին: Հետագայում, ազատվելուց հետո, երբ Շավարշը պատմում էր բանտային կյանքի զարհուրելի տառապանքների մասին, թվում էր, թե ոչ մի բանի այլեւս ընդունակ չի լինելու այդ ամենը «ճաշակած» մարդը: Բայց նա լի էր ապրելու, գործելու, ստեղծելու մեծ ցանկությամբ: Նա վերականգնեց ուսանողի իր իրավունքները, ավարտեց Երեւանի պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը: Հետո սկսվեցին աշխատանք գտնելու հոգեմաշ որոնումները: Ամենուրեք նրան մերժում էին որպես նախկին աքսորականի: Հուսահատության եզրին էր: Մի օր պատահմամբ փողոցում հանդիպում է իր վաղեմի ընկերներից Լեւոն Խաչիկյանին, որը դարձել էր Մատենադարանի տնօրենը: Վերջինս եւս «ժողովրդի թշնամու» որդի լինելու պատճառով այնքան էլ ամուր չէր զգում իր պաշտոնում, խիզախություն ունեցավ Շավարշին աշխատանքի ընդունելու Մատենադարանում: Նման վերաբերմունքի էր արժանացել նաեւ նախկին ռազմագերի ու այդ պատճառով 7 տարով Սիբիր աքսորված Գեւորգ Աբգարյանը, ինչպես եւ գերության մեջ եղած Ասատուր Մնացականյանը, որոնք զգալի ավանդ ունեցան հայագիտության զարգացման գործում:

Բանտարկությունն ու աքսորը չէին ընկճել Շավարշին: Նա մեզ զարմացնում էր իր կենսախնդությամբ եւ ուրախ բնավորությամբ: Պաշտում էր փոքրիկ երեխաներին եւ բնությունը: Հումորի անսպառ զգացումը փրկել էր նրան բանտարկության ու աքսորի դաժան տարիներին: Նա պատմում էր իր կյանքի ողբականն այնպես, որ լսողները երբեմն ծիծաղից թուլանում էին: Բայց նրա աչքերում թախիծ կար, զարհուրելի ձեւով պատժված բացարձակապես անմեղ մարդու թախիծ:

Աքսորում եղած ժամանակ հանդիպել էր հոր հետ: Դա պատահել էր Բերիայի գնդակահարվելուց հետո, երբ փոքր-ինչ մեղմացել էր կալանավայրերի ռեժիմը: Մորից իմանալով հոր հասցեն՝ Շավարշը թույլտվություն էր ստացել մեկնելու հոր մոտ՝ աքսորի մնացած ժամանակը միասին անցկացնելու: Երբ շոգենավը մոտենում է սիբիրյան գետանավահանգստին, Շավարշը տեսնում է դիմավորողների մի խումբ, որը շուտով ցրվում է: Հայրը նրանց մեջ չկար: Նավից իջած Շավարշը տեսնում է մի ծեր, թշվառ, հողագավերից փոքր-ինչ կռացած մի մարդու: Մոտենում է նրան եւ հարցնում, թե այդ ավանում կա՞ն աքսորված հայեր: Հետագա խոսակցությունից պարզվում է, որ այդ խեղճ մարդը նրա հայրն է: Շավարշը նրան հիշում էր որպես ներկայանալի տեսքով, գանգրահեր, գեղեցիկ մի տղամարդու, իսկ հայրը տանը թողել էր երիտասարդ եւ շատ համակրելի մի ուսանողի: Հայր եւ որդի չէին ճանաչել միմյանց, իսկ դա սովորական բան էր Սիբիրի աքսորավայրերում:

Միակ լավ բանն աքսորից այն էր եղել, որ Շավարշը հիմնավորապես տիրապետել էր ռուսերենին: 5 տարուց ավելի նա ղեկավարեց Մատենադարանի ցուցասրահի աշխատանքները: Պատմում էին օրեր, որ նա տուրիստական մի քանի բազմամարդ խմբեր էր ընդունում: Բացատրություններ էր տալիս վարակիչ ոգեւորությամբ: Հետո նա դարձավ արխիվի վարիչը՝ միաժամանակ տարվելով թարգմանչական գործով: Ակադեմիկոս Կարո Մելիք-Օհանջանյանի հեղինակցությամբ նա գրաբարից ռուսերեն թարգմանեց 5-րդ դարի պատմիչ Կորյունի «Վարք Մաշտոցի» սքանչելի աշխատությունը: Հետո նա դարձյալ գրաբարից ռուսերեն թարգմանեց 7-րդ դարի հայ պատմիչ Մովսես Կաղանկատվացու «Պատմություն Աղվանից աշխարհի» մեծարժեք գիրքը, գրեց հոդվածներ պատմությունը նենգափոխող ադրբեջանցի գիտնականների, հատկապես տխրահռչակ Զիա Բունիաթովի դեմ: Նա շատ ծրագրեր, նպատակներ ուներ: Սկսում էր մի գործ, բայց դժվարանում էր կենտրոնանալ, ավարտի հասցնել: 15 տարվա ազատազրկումը շատ հաճախ էր զգացնել տալիս իրեն: Ժամանակին մտերիմ էր եղել բանաստեղծ Սուրեն Թարյանի հետ, որը պաշտում էր Եղիշե Չարենցին: Նաեւ այդ պատճառով 1937 թ. Սուրենը ձերբակալվեց եւ աքսորավայրում նահատակվեց: Շավարշը թաքցրել էր նրա անտիպ բանաստեղծությունների «Լուսնեղջյուր» վերնագրով ժողովածուն: Իսկ երբ բանտարկվեց Շավարշը, այդ ժողովածուն թաքցրեց նրա ընկերուհին՝ Սեդա Ավետիսյանը, որը 15 տարի անց դա հանձնեց Շավարշին: Վերջինս մեծ ցանկություն ուներ հրատարակելու Ս. Թարյանի բանաստեղծությունները, բայց չհասցրեց:

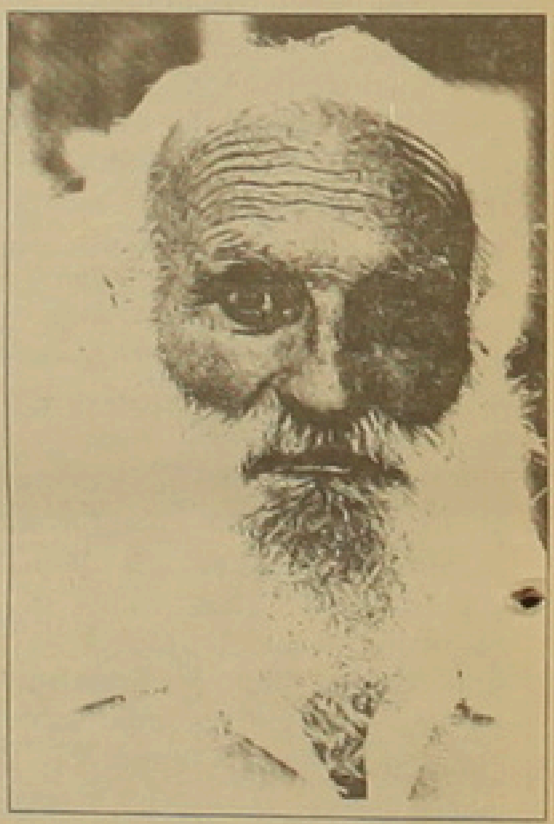

Պաշտում էր հողը, երբ բահ էր վերցնում ձեռքը, մշակում, ամեն ինչ մոռանում էր: Նա Մատենադարանի շուրջը ծառեր էր տնկում, ծաղիկներ ցանում, բույսեր աճեցնում: Բայց տարիքն անում էր իր գործը: Գամվեց անկողնուն, կողքի մահճակալին պառկել էր հիվանդ կինը: Տնտեսապես դժվարին վիճակում էին: Իրենց թոշակները հազիվ էին բավականացնում էլեկտրաէներգիայի ու հեռախոսի վարձերի մուծմանը: Նա տեսավ կնոջ մահը, բայց չհուսահատվեց: Ապրել էր ուզում, շատ գործեր ուներ: Չափազանց սիրում էր թոռնիկներին, որոնք շատ հեռու էին նրանից: Մեկ ամսվա հրավերք ստացավ նրանց այցելելու համար: Բայց մուտքի վիզան շատ ուշացավ, երբ ստացվեց, նա այլեւս չկար: Գնաց այս աշխարհից իր մտերիմների, հարազատ երկրի ու ժողովրդի կարոտը սրտում:

ՎԱՐԴԱՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Ռոնալդոն «Ռեալին» ուղեգիր պարգեւեց

Ֆուտբոլի չեմպիոնների լիգայի «C» եւ «D» խմբերում ընդգրկված թիմերն ավարտեցին մրցավեճը քառորդ եզրափակիչի ուղեգրերի համար: «Միլանին» եւ «Մանչեսթր յունայթեդին» միացան «Ռեալն» ու «Յուվենտուսը»:

Ավարտական տուրից առաջ հատկապես խճճված իրավիճակ էր «C» խմբում, որտեղ 2-րդ ուղեգրին հավակնում էին Մադրիդի «Ռեալն» ու Դորտմունդի «Բորուսիան»: «Ռեալի» վիճակն ավելի բարվոք էր, քանի որ մեկ միավորով գերազանցում էր «Բորուսիային» եւ հաղթանակի դեպքում իրավունք էր ստանում շարունակելու պայքարը: «Ռեալը» Մոսկվա էր ժամանել մարտական կազմով եւ «Լոկոմոտիվի» հետ խաղում կարողացավ լուծել իր առջեւ դրված խնդիրը: 35-րդ րոպեին Ռաուլ-Ֆիգու-Ռոնալդո եռաքայլ կոմբինացիան ավարտվեց վերջինիս գլխի դիպուկ հարվածով: Երկրորդ խաղակեսում երկու թիմերն էլ ունեցան դարպասը գրավելու համար առիթներ: 56-րդ րոպեին կրկին հարվածային դիրքում հայտնվեց Ռոնալդոն, սակայն հարվածն իր վրա ընդունեց պաշտպանը: 78-րդ րոպեին Վադիմ Եվսեեւի հարվածից հետո Կասիլյասը որսաց գնդակը: Իսկ խաղավերջում հաշիվը հավասարեցնելու ռեալ հնարավորությունը կորցրեց Ժուլիո Սեզարը, որը մեն-մենակ հայտնվելով դարպասի դիմաց, բարձր հարվածեց: «Ռեալն» առաջին անգամ հաղթեց Մոսկվայում, որի շնորհիվ քառորդ եզրափակիչի ուղեգիր նվաճեց:

Չնայած «Բորուսիան» Միլանում հաղթեց դաշտի տերերին, սակայն ստիպված է հրաժեշտ տալ չեմպիոնների լիգային: Թիմին հաղթանակ պարգեւեց Կոլերի խփած միակ գնդակը: Հարկ է նշել, որ «Միլանը» 47 տարի շարունակ սեփական հարկի տակ չէր պարտվել գերմանական ակումբներից: Ճիշտ է, այդ պարտությունը թիմի համար ոչ մի նշանակություն չուներ, քանի որ իտալացիները ժամկետից շուտ նվաճել էին խմբի հաղթողի կոչումը: Առաջին խաղակեսում «Միլանը» տիրում էր նախաձեռնությանը եւ մոտ էր հաջողությանը: 4-րդ րոպեին Ռուի Կոշտան Ռիվալդոյին մեն-մենակ դուրս բերեց դարպասապահի դիմաց, սակայն բրազիլացին չկարողացավ բացել հաշիվը: Այնուհետեւ հյուրերի դարպասապահ Լեմանը հետ մղեց Ռուի Կոշտայի վտանգավոր հարվածը: 57-րդ րոպեին Գատուզոյի հարվածը դիպավ ձողին: «Միլանի» դարպասին առաջին վտանգավոր պահը ստեղծվեց միայն 65-րդ րոպեին, երբ Ամորոզոյի հարվածը հետ մղեց Աբյատին: Հանդիպման ելքը վճռեց 80-րդ րոպեին Կոլերի խփած միակ գնդակը:

«D» խմբում հետաքրքրություն էր ներկայացնում միայն «Բազել»-«Յուվենտուս» հանդիպումը: Պայքարը շարունակելու համար Շվեյցարիայի չեմպիոնը պետք է հաղթեր 4-0 հաշվով, ինչը քիչ հավանական էր: «Յուվենտուսը» ընտրել էր պաշտպանական տակտիկա: Չնայած դրան, իտալացիներն արդեն 10-րդ րոպեին բացեցին հաշիվը: Տակինարդին մոտ 30 մետրից հուժկու հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասը: 38-րդ րոպեին Կանտալուպին վերականգնեց հավասարակշռությունը: «Բազելն» անընդհատ գրոհում էր, եւ ավելացված ժամանակում Ջիմենեսը հաղթանակ պարգեւեց թիմին 2-1 հաշվով: «Դեպորտիվո»-«Մանչեսթր յունայթեդ» հանդիպումը կողմերի համար այլեւս նշանակություն չուներ, ուստի մրցակիցները խաղադաշտ էին դուրս եկել 2-րդ կազմերով: Ընդ որում Ալեքս Ֆերգյուսոնը թիմի կազմում հիմնականում ընդգրկել էր երիտասարդ ֆուտբոլիստների: Անգլիացիների դարպասը խփած 2 գոլերն էլ «Դեպորտիվոյի» կիսապաշտպան Վիկտորի վարպետության արդյունք էր: 32-րդ րոպեին նա բացեց հաշիվը, իսկ 47-րդ րոպեին նրա փոխանցումից հետո անգլիացիների երիտասարդ պաշտպան Լինչը գնդակն ուղարկեց սեփական դարպասը:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	6	4	0	2	5-4	12
2. Ռեալ	6	3	2	1	9-6	11
3. Բորուսիա	6	3	1	2	8-5	10
4. Լոկոմոտիվ	6	0	1	5	3-10	1

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մանչեսթր	6	4	1	1	11-5	13
2. Յուվենտ.	6	2	1	3	11-11	7
3. Բազել	6	2	1	3	5-10	7
4. Դեպորտիվո	6	2	1	3	7-8	7

Իրաքյան պատերազմը շտկումներ կմտցնի մրցումների խաղացանկում

Չնայած ՈՒԵՖԱ-ն պաշտոնապես հայտարարել էր, որ իրաքյան հնարավոր պատերազմը չի ազդի ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնության ընտրական հանդիպումների անցկացման վրա, այնուամենայնիվ, արդեն կան առաջին արձագանքները: Ֆրանսիայի հավաքականի գլխավոր մարզիչ Ժակ Սանտինին գտնում է, որ ապրիլի 2-ին Պալերմոյում Իսրայելի հավաքականի հետ ընտրական հանդիպումը հարկ է հետաձգել: Սանտինիի կարծիքով առաջին հերթին պետք է մտածել ֆուտբոլիստների անվտանգության ապահովման մասին: Ֆրանսիայի սպորտի նախարարությունը մտադիր է հատուկ կազմակերպություն ստեղծել, որը պետք է պատասխանատվություն կրի երկրի մարզիկների անվտանգությունն ապահովելու գործում:

Պատերազմի սպառնալիքը ստիպել է նաեւ միջազգային ֆեդերացիաներին փոփոխել առաջիկա մրցումների խաղացանկը: Այսպես, Ճապոնիայի ըմբշամարտի ֆեդերացիան արգելել է իր մարզիկներին մեկնել Եվրոպա՝ մարտին կայանալիք մրցումներին մասնակցելու: Մասնավորապես, հունահռոմեական ըմբշամարտի հավաքականը չի մասնակցի Հունաստանում կայանալիք միջազգային մրցաշարին, իսկ ազատ ոճայինները հանդես չեն գա Բելառուսում ու Բուլղարիայում անցկացվելիք մրցումներում: Հնարավոր է, որ ապրիլի 6-ին ամերիկյան Ինդիանապոլիսում նշանակված ԱՄՆ-ի եւ Ավստրալիայի լողորդների մրցավեճը եւս չկայանա:

Լուրեր են պտտվում, թե իբր Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականն էլ վախենում է Հայաստան ժամանել, որտեղ մարտի 29-ին պետք է կայանա ընտրական մրցախաղը հայ ֆուտբոլիստների հետ: ՀՀ հավաքականների տեխնիկական տնօրեն Աշոտ Մանուկյանից տեղեկացանք, որ ֆուտբոլի ֆեդերացիան այդ հարցով որեւէ պաշտոնական տեղեկություն չի ստացել Հյուսիսային Իռլանդիայի ֆեդերացիայից: Մրցակիցը Երեւան պետք է ժամանի մարտի 27-ին: Հաջորդ օրը Աբովյանում մրցելու են երիտասարդական հավաքականները, իսկ մարտի 29-ին «Հանրապետական» մարզադաշտում ուժերը կչափեն ազգային հավաքականները:

Մելոունի նվաճումը

Բասկետբոլի ազգային ընկերակցության պատմության մեջ ամենաարդյունավետ բասկետբոլիստներից մեկը՝ «Յուտա Ջազ» թիմի հարձակվող Կառլ Մելոունն առաջնության հերթական խաղում նշանակալից նվաճման հասավ: «Օռլանդո Մեջիկ» թիմի հետ արտագնա խաղում, որում «Յուտա Ջազը» հաղթել էր 111-108 հաշվով, Մելոունն իր թիմին 40 միավոր պարգեւեց՝ հասնելով 36 հազար միավորի սահմանագիծը: Բասկետբոլի ազգային ընկերակցության պատմության մեջ սա 2-րդ ցուցանիշն է: Ռեկորդակիրը լեգենդար Քարիմ Աբդուլ-Ջաբարն է (38.387 միավոր):

Ռուսական թիմերին կարելի է նախանձել

Ընթացիկ մրցաշրջանում Ռուսաստանի պրեմիեր-լիգայի թիմերի համար կխաղարկվի եւս մեկ մրցանակ՝ պրեմիեր-լիգայի գավաթը, որի մեկնարկը կտրվի մարտի 29-ին: Ինչպես տեղեկացրել է պրեմիեր-լիգայի գործադիր տնօրեն Սերգեյ Վորոնովը, բացի պատվավոր մրցանակից, հաղթող թիմը կպարգեւատրվի նվազագույնը 60 հազար դոլարով, իսկ պարտվողը կստանա 3 անգամ քիչ գումար: Իսկապես որ, կարելի է նախանձել ՌԴ առաջնության մասնակիցներին, որոնք եւ ֆինանսապես կայուն են, եւ զգալի խթան ունեն հաղթանակի համար պայքարելու: Մինչդեռ Հայաստանում նոր մրցաշրջանի մեկնարկից առաջ անորոշություն է: Ֆուտբոլի ֆեդերացիայի եւ որոշ ակումբների միջեւ լարված հարաբերությունները, մի շարք թիմերի անմխիթար ֆինանսական վիճակը, որի հետեւանքով հարցականի տակ է դրված նրանց մասնակցությունն առաջնությանը, լուրջ խոչընդոտ են դարձել հանրապետությունում ֆուտբոլի զարգացմանը:

ՇԱԽՄԱՏ

Լեկոն պահպանեց առաջատարի դիրքը

Մոնակոյում ընթացող շախմատի մրցաշարի 3-րդ տուրը բավական արդյունավետ էր, թեեւ հանդիպումների մեծ մասն ավարտվեց ոչ-ոքի: Կայացած 12 մրցախաղերից 8-ն ավարտվեց մրցակիցներից մեկի հաղթանակով: Առաջատարը՝ Պետեր Լեկոն ոչ-ոքի խաղաց իր հայրենակցի՝ Զոլթան Ալմաշու հետ: «Կույր» շախմատում գերազանց է խաղում Վլադիմիր Կրամնիկը, որն իր 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տարավ՝ պարտության մատնելով Շիրովին: Նրանց միջեւ կայացած կայծակնային պարտիան խաղաղ ելք ունեցավ: Կայծակնային մրցախաղում առայժմ լավագույն արդյունքն ունի Եվգենի Բարեեւը, որը 3 հնարավորից վաստակել է 2,5 միավոր: Հերթական պարտիան նա շահեց Վեսելին Թոփալովից, սակայն «կույր» շախմատում պարտվեց: 1-1 հաշիվը գրանցվեց նաեւ Մորոզեւիչ-Անանդ, Գելֆանդ-Իվանչուկ պարտիաներում: Լյուկ վան Վելին 1,5-0,5 հաշվով պարտության մատնեց Լյուբոմիր Լյուբոեւիչին:

3 տուրից հետո աղյուսակը 4,5 միավորով գլխավորում է Լեկոն: Նրան կես միավոր է զիջում Կրամնիկը: Բարեեւը, Իվանչուկը, Անանդն ու Գելֆանդը վաստակել են 3,5-ական միավոր, Մորոզեւիչը, Թոփալովը, վան Վելին ունեն 3-ական միավոր: Աղյուսակը եզրափակում են Ալմաշին՝ 2 միավոր, Լյուբոեւիչը՝ 1.5, Շիրովը՝ 1:

«Ֆերարին» Շումախերին նոր պայմանագիր է առաջարկում

«Ֆորմուլա-1» ավտոմրցավազքի մասնակից «Ֆերարի» թիմի ղեկավարությունն աշխարհի հնգակի չեմպիոն Միխայիլ Շումախերին առաջարկել էր երկարաձգել պայմանագիրը, որի ժամկետն ավարտվում է 2004 թ.: Սակայն Շումախերն առայժմ պատրաստ չէ դրան: Ըստ խոսակցությունների, եթե Շումախերը նվաճի աշխարհի չեմպիոնի կոչումը, ապա մեկամյա ընդմիջում կվերցնի (ինչպես ժամանակին վարվել էր Միկա Հակինենը) կամ էլ ընդհանրապես հրաժեշտ կտա «Ֆորմուլա-1»-ին: Հաջորդ տարվա վերջին ավարտվում են նաեւ «Ֆերարիի» մարզական տնօրեն Ժան Տոդի, տեխնիկական տնօրեն Ռոս Բրաունի եւ գլխավոր կոնստրուկտոր Ռոբի Բռնի պայմանագրերի ժամկետները: Հենց նրանք են Միխայիլ Շումախերի հետ կռել հաղթանակները «Ֆերարիի» համար, ուստի ղեկավարությունը մտադիր է վերջիններիս ամեն գնով պահել թիմում: Սակայն ներկայումս թիմի գլխավոր հովանավոր ՖԻԱՏ ընկերության ֆինանսական գործերն այնքան էլ հաջող չեն ընթանում, ուստի Շումախերին առաջարկվում է 5 մլն եվրոյով ավելի պակաս գումար, քան մարզիկը ստանում է ներկայումս:

Աշխարհի 2014 թ. առաջնությունը կկայանա Բրազիլիայում

2014 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունը կկայանա Բրազիլիայում: Նման որոշում է կայացրել Հարավային Ամերիկայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիան Պարագվայում անցկացված գործկոմի նիստում: Ինչպես հայտնի է, ՖԻՖԱ-ի որոշմամբ 2014 թ. առաջնությունը պետք է անցկացվեր Հարավային Ամերիկայում: Եվ ահա այդ մայրցամաքի 10 երկրների ֆուտբոլի ֆեդերացիաների ներկայացուցիչները որոշեցին միաձայն նախապատվությունը տալ Բրազիլիային, որտեղ արդեն մեկ անգամ՝ հեռավոր 1950 թ., անցկացվել է ֆուտբոլային ստուգատեսը:

Անակնկալներ չգրանցվեցին

Երեկ կայացան ֆուտբոլի ՀՀ գավաթի 1/8 եզրափակիչ պատասխան չորս հանդիպումները: Եվ կրկին բարձրագույն խմբի թիմերը հաստատեցին իրենց առավելությունը: Ճիշտ է, այս անգամ երկու խաղում այդ առավելությունը նվազագույն էր: Երկրի չեմպիոն ու գավաթակիր «Փյունիկը» Արտաշատում 2-1 հաշվով հաղթեց «Միկա-2»-ին: Հաշիվը 9-րդ րոպեին բացեց թիմի նորեկ Իսա Տրաորեն, որն աչքի էր ընկել նաեւ թիմերի առաջին հանդիպման ժամանակ: Երկրորդ խաղակեսի սկզբին Ռոբերտ Արիստակեսյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը: Եվ միայն խաղավարտից 5 րոպե առաջ Մամադու Դիավարան հաղթանակ պարգեւեց «Փյունիկին»: Առաջին խաղում «Փյունիկը» հաղթել էր 6-0 հաշվով: «Շիրակի» եւ «Կոտայք-2003»-ի մրցավեճի ելքը վճռեց 56-րդ րոպեին գյումրեցի Արտյոմ Հակոբյանի խփած միակ գոլը: Հետաքրքրական է, որ նա դարձել էր թիմերի առաջին խաղում խփված 2 գոլերի հեղինակ:

Արդյունավետ գրոհներով կրկին աչքի ընկան «Միկայի» ֆուտբոլիստները՝ 6 անպատասխան գնդակ խփելով «Դինամոյի» դարպասը: 3 գոլ խփեց Կարեն Մուրադյանը, մեկական անգամ աչքի ընկան Վարդան Հովհաննիսյանը, Արտյոմ եւ Արտաշես Ադամյանները: Հիշեցնենք, որ մրցակիցների առաջին խաղում «Միկան» հաղթել էր 10-0 հաշվով եւ 6 գոլ էր խփել Արամ Ոսկանյանը: «Բանանցն» էլ 7 անգամ գրավեց «Նորք-Մարաշի» դարպասը: 2 գոլ խփեց Արա Հակոբյանը, մեկական՝ Արամ Հակոբյանը, Ռոմեո Ջենեբյանը, Վահե Դավթյանը, Սամվել Մելքոնյանն ու Արամ Սարգսյանը: Այսպիսով, «Փյունիկը», «Միկան», «Բանանցն» ու «Շիրակը» մտան քառորդ եզրափակիչ:

Մրցավարները կապահովվեն ռադիոկապով

ՖԻՖԱ-ն մտադիր է փորձարկել մրցավարների միջեւ կապի նոր համակարգ՝ նրանց տրամադրելով միկրոռադիոկայաններ: Նման որոշում է կայացվել Բելֆաստում տեղի ունեցած ֆուտբոլի միջազգային խորհրդի կոնգրեսում: Նորամուծությունը կփորձարկվի հունիսի 18-29-ը Ֆրանսիայում կայանալիք կոնֆեդերացիայի գավաթի խաղարկությունում: Հարկ է նշել, որ մինչ այդ մրցավարների տրամադրության տակ արդեն կար միմյանց հետ հաղորդակցվելու էլեկտրոնային միջոց, որով եզրային մրցավարը գլխավոր մրցավարին ազդանշան էր ուղարկում խաղի կանոնների խախտման մասին: Ինչ վերաբերում է հեռուստատեսային կրկնապատկերներին, ապա դրանք չեն օգտագործվելու մրցավարի վճռի կայացման ժամանակ: Կրկնապատկերների միջոցով միայն կարգապահական տույժեր կնշանակվեն:

Տեղեկացնում ենք հասարակությանը, որ մարտի 21-ին, ժամը 15.00-ին Աշտարակ քաղաքի Բագավան թաղամասին հարող տարածքում տեղի է ունենալու հասարակական քննարկումներ, նշյալ տարածքում կառուցվող լցակայանի նախագծի վերաբերյալ: Թեման՝ բնապահպանական հարցեր:

«ԷԼԻՍՏԻԼ» ՍՊԸ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բուշը՝ Շեւարդնաձեին. «Մենք հպարտ ենք, որ համագործակցում ենք Ձեզ հետ»

«Շեւարդնաձեն ԱՄՆ-ի «տրոյական ձին է» եւ Ռուսաստանի ճգնաժամի աղբյուրը», ասել է Սադդամ Հուսեյնը

Երեքշաբթի երեկոյան վրացական հեռուստատեսությամբ նախագահի էդուարդ Շեւարդնաձեն հայտարարեց, որ «իրաքյան խնդիրն առանց զենք օգտագործելու չի լուծվի» եւ «Իրաքում պատերազմից խուսափելը շատ դժվար է լինելու»:

Վրաստանը 45 պետությունների շարքում է, որոնք աջակցում են Իրաքում ԱՄՆ ռազմական գործողություններին: «Աշխարհում մեր դիրքորոշումն աշխատելու է Վրաստանի օգտին», ասել է Շեւարդնաձեն:

Երեկ վրացական պաշտոնական մամուլը տպագրեց ԱՄՆ նախագահի Ջորջ Բուշի ուղերձը Շեւարդնաձեին, որում մասնավորապես ասվում է. «Պատմական այս պահին ուզում եմ Ձեզ փոխանցել ամերիկյան ժողովրդի երախտագիտությունն այն քանիերի համար, որը Դուք եւ Ձեր կառավարությունը ցուցաբերեցիք ահաբեկչության դեմ գլոբալ պատերազմում: Մենք չենք մոռանում նրանց, ովքեր մեր կողքին են: Մենք հպարտ ենք, որ համագործակցում ենք Ձեզ հետ»:

Էդ. Շեւարդնաձեն մոտ մեկ ամիս առաջ, երբ Իրաքում շարունակվում էին ՄԱԿ-ի տեսուչների ստուգումները, հայտարարեց, թե Սադդամ Հուսեյնն ունի զանգվածային բնաջնջման զենքեր, հետեւաբար՝ իրաքյան վարչակազմը պետք է պատժվի: Համաձայն վրացական մամուլի, վերջերս Բաղդադում Ռուսաստանի կոմունիստների առաջնորդ Գենադի Զյուգանովի հետ հանդիպման ընթացքում Սադդամ Հուսեյնն էդ. Շեւարդնաձեին համարել է «ԱՄՆ-ի «տրոյական ձի» եւ Ռուսաստանի ճգնաժամի աղբյուր»: «Շեւարդնաձեն արժանի է այն ատելությանը, որ նրա նկատմամբ ունի վրացի ժողովուրդը: Վրացիները պետք է հիշեն ազգի արժանի զավակի՝ Ստալինի անունը, որը նվիրված էր Ռուսաստանին», ասել է Հուսեյնը:

Եթե հավատանք Շեւարդնաձեին, ապա թբիլիսցիների ավելի քան 80 տոկոսն աջակցում է Վրաստանի նախագահի՝ Իրաքի դեմ ամերիկյան պատերազմում Վաշինգտոնի կողքին լինելու նախաձեռնությունը: Համեմատության համար նշենք, որ Իրաքի դեմ պատերազմում Ջորջ Բուշին պաշտպանում է ամերիկացիների միայն 60 տոկոսը:

«Չեմ կարծում, թե իրաքյան օդանավերը կթռչեն Թուրքիայի վրայով, որպեսզի հարվածեն Վրաստանին», ասել է պաշտպանության նախարար Դավիթ Թեւզաձեն:

«Վրաստանն Իսրայելում գտնվող իր դիվանագետներին եւ նրանց ընտանիքի անդամներին էվակուացնում է», երեկ հայտարարեց ԱԳՆ տեղակալ Կախա Սիխարուլիձեն, իսկ Վրաստանի պետանվտանգության փոխնախարար Իրակլի Ալասանին նշել է, որ «Իրաքում սպասվելիք պատերազմի հետ կապված Վրաստանում ռազմավարական եւ կենսական օբյեկտները վերցվել են ուժեղ վերահսկողության տակ»:

Ի՞նչ բովանդակություն կարող է ունենալ հակաիրաքյան պատերազմում վրացական մասնակցությունը: «ԱՄՆ-ը Վրաստանին չի դիմել վրացական ռազմակայաններն օգտագործելու խնդրանքով, չնայած Թբիլիսին խոստացել է Վաշինգտոնին աջակցել հակաահաբեկչական պայքարում: ԱՄՆ-ը Վրաստանին չի առաջարկել Իրաքի դեմ պատերազմում ներգրավել վրացի զինվորներին, ովքեր վարժեցվել են ամերիկյան ռազմական հրահանգիչների օգնությամբ», ասել է անվտանգության խորհրդի քարտուղար Թեդո Ջափարիձեն:

Երեկ տարածվեցին հաղորդագրություններ, թե իբր Վրաստանում ԱՄՆ դեսպան Ռիչարդ Մայլսն ասել է, որ «ամերիկյան օգնությամբ վարժեցված վրացական «Կոմանդոս» գումարտակը կարող է ուղարկվել Իրաք»:

«Դեսպան Մայլսը նման հայտարարություն չի արել: Իրաքի դեմ պատերազմում Վրաստանի զինուժի մասնակցության վերաբերյալ որոշում չի եղել: Ամենայն հավանականությամբ, մենք Վրաստանի օգնությանը կդիմենք պատերազմից հետո՝ Իրաքում վերականգնողական աշխատանքների համար», «Ազգի» հետ զրույցում ասաց Թբիլիսիում ԱՄՆ դեսպանության մամուլի կցորդ Շերոն Հադսոնը:

Վրաստանի կառավարությունը, խորհրդարանը, քաղաքական ուժերի գերակշիռ մասը պաշտպանում են Իրաքի դեմ ամերիկյան պատերազմը: «Վրաստանում շատերի կարծիքով նախագահ Շեւարդնաձեի դիրքորոշումն իրաքյան ճգնաժամի հարցում ճիշտ է որակվում: Անշուշտ լավ կլիներ, եթե խնդիրը կարգավորվեր առանց ռազմական ուժ գործադրելու», մեզ հետ զրույցում նշեց Վրաստանի խորհրդարանի արտաքին հարաբերությունների հարցերով հանձնաժողովի փոխնախագահ Գիվի Շուգարովը:

«Ժամանակին Շեւարդնաձեն ռուսների տակ էր, այժմ՝ ամերիկացիների տակ», «Ազգի» հետ զրույցում նշեց ընդդիմադիր «Աղորձինեբա» խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Ջեմալ Գոգիտիձեն: Աջարիայի առաջնորդ Ասլան Աբաշիձեի վերահսկողության տակ գտնվող «Աղորձինեբան» եւ խորհրդարանում ներկայություն չունեցող Կոմկուսը կտրականապես դեմ են արտահայտվում հակաիրաքյան պատերազմում Վրաստանի իշխանությունների որդեգրած քաղաքականությանը:

Ի դեպ, երեկ եւ նախօրեին Վրաստանի խորհրդարանը քվորումի բացակայության պատճառով չվավերացրեց պաշտպանության ոլորտում ԱՄՆ-ի եւ Վրաստանի համաձայնագիրը: Թե ինչ իմաստ ունի այս համաձայնագիրը հատկապես ԱՄՆ-ի համար, կփորձենք պատասխանել մեկ այլ հրապարակման մեջ:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Թբիլիսի

Սկսվեց լրտեսության մեջ մեղադրվող ՀՀ 5 քաղաքացիների դատը

Սկիզբը՝ էջ 1

Մասնավորապես, 1993 թ. մայիսի 16-ին, ըստ մեղադրական եզրակացության, Չիլինգարը եւ գործով չպարզված ոմն Ռաֆիկ փորձել են պայթեցնել Երեւանի «Էրեբունի» հյուրանոցը, ինչը տեղի չի ունեցել իրենցից անկախ պատճառներով. դիվերսիան իրականացնելու համար նշված անձինք թուրքական արտադրության «CAN» տեսակի մարզաձիի երկու արկղերում տեղադրել են 15 կգ ընդհանուր քաշով 200 եւ 400 գրամանոց գործարանային արտադրության տրոտիլ տիպի պայթուցիկ նյութի փաթեթներ, միացման համար օգտագործվել են լարեր, իսկ «Ցիկլոն NM» տիպի փոշեկուլի մեջ տեղադրված է եղել «Սլավա» տիպի 2 ժամացույց, մեխանիզմը ապահովող 6 «Կրոնա» տիպի մարտկոցներով: Ըստ նախաքննական մարմնի, պայթյունը տեղի չի ունեցել միացման մեջ օգտագործված պլաստիլինի պատճառով, որը մեկուսիչի դեր է խաղացել:

Իսկ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության հետախուզության կողմից հավաքագրվելով, Չիլինգարը հանձնարարություն է ստացել հաղորդել տեղեկություններ Հայաստանում եւ Լեռնային Ղարաբաղում տեղաբաշխված զորքերի վայրի, կառուցվածքի, քանակի մասին, այլ տվյալներ, ինչը եւ պարբերաբար կատարել է:

Ըստ մեղադրական եզրակացության, Իվետա Ֆիլկովան Չիլինգարյի միջոցով իր համաձայնությունն է տվել համագործակցելու Ադրբեջանի հատուկ ծառայությունների հետ՝ «Լիլո» ծածկանվամբ: Ֆիլկովան 2000 թ. աշխատել է Եղեգնաձորում տեղակայված N զորամասի կոմունալ շինարարության բաժնում որպես գործավար: Նրա ճեռորդին «Ջոննի» ծածկանվամբ էդգար Ֆիլկովը, որը Չիլինգարյի ամուսինն է, ինչպես նաեւ Ֆիլկովի եղբայր Ալեքսանդր Գասպարյանը (խորթ հոր ազգանունն է. «ՆՏ») «Տոկիո» ծածկանվամբ, նախկինում դատված, համաձայնություն են տվել համագործակցելու հատուկ ծառայությունների հետ:

Դատական նիստում ցուցմունքներ տվեց Իվետա Ֆիլկովան: Նա հայտնեց, որ Չիլինգարյի առաջարկով մեկնել է Վրաստան, ծանոթացել որպես վրացիներ ներկայացած ոմն Գիվիի եւ ոմն Էդիկի հետ, որոնք խոստացել են օգնել ֆինանսական ծանր վիճակում գտնվող Ֆիլկովային, եթե նա անդամակցի «խաղաղությամբ զբաղվող» իրենց կազմակերպությանը: «Խաղաղասերները», ըստ ամբաստանյալի, սպառնացել են. «քեզ եւ որդուդ համար վատ կլինի, երկուսիդ էլ կմորթենք»: Ծանոթությունը կայացել է 1995 թ., իսկ շփումները շարունակվել են 1996, 1997 եւ 2002 թթ: Ընդհանուր առմամբ, Ֆիլկովան նրանցից ստացել է մոտ 300 դոլար, իսկ փոխարենը տանում էր թերթեր Հայաստանից:

Ամբաստանյալը խուսափում էր «հավաքագրել», «հանձնարարություն ստանալ» բառերից: Իր խոսքերով, նա չէր պատկերացրել ինչ կազմակերպություն է, իրեն հանձնարարություն չեն տվել, պարզապես ասել են՝ «տես ծեր մոտ ոնց է»: Ըստ նրա, իրեն հավաքագրողներն արդեն գիտեին, թե ինքը որ զորամասում է ծառայում, հրամանատարների անունները, այլ տվյալներ, որոնք, ըստ նախաքննական ցուցմունքների, տվել էր ինքը՝ Ֆիլկովան: Միաժամանակ, մեղադրողների հարցերին ի պատասխան, ամբաստանյալը բազմիցս հաստատեց, որ պնդում է իր նախաքննական ցուցմունքները: Ամբաստանյալը հայտնեց, որ Չիլինգարյի հետ մեկնել են Կապան, որտեղ իրանցիների մեքենա են նստել՝ պարզելու ինչ ապրանք են բերում եւ ինչ տանում, սակայն հերքեց, թե մի քանի իրանական մեքենա են փոխել, ինչի մասին հայտնել էր նախաքննական ցուցմունքներում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղն աշխատանքի է հրավիրում մեխանիկների հետեւյալ որակավորմամբ.

շինարարական տեխնիկայի մասնագետ, որը կպատրաստի շինարարական տեխնիկայի վիճակի ստուգման, ինչպես նաեւ վերանորոգման աշխատանքներ:

Թեկնածուները կարող են զանգահարել Քորթիլ կորպորացիայի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակ՝ 59-33-88 հեռախոսահամարով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 2003-2004 ուսումնական տարվա ընդունելությունը մագիստրոսի կոչում շնորհող հետեւյալ ծրագրերով

- ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
- ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԻ ԵՎ ՏԵՂԵԿՈՒՅԹԻ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՈՒՍՄՈՒՆՔՆԵՐ
- ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ
- ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ
- ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄԸ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ
- ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ՝ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՎԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են

Մարտի 22-ին, ժ. 11^{00}-ին հրավիրում ենք ՀԱՀ-ի մեծ դահլիճ՝ մասնակցելու բաց դռների օրվան

Փաստաթղթերի ընդունման վերջնաժամկետն է
ապրիլի 14-ը, ժ. 15^{00}
Տեղեկությունների համար դիմել՝
Երեւան, Մարշալ Բաղրամյան 40, 19 գրասենյակ
Հեռ. 51-27-93, 51-27-92

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կապանի քաղաքապետարանը 21.04.2003 թ. կազմակերպում է դասական բաց աճուրդ: Վաճառվում է Մ. Պապյան փ. 16ա շենքի 499.5 քմ ոչ բնակելի տարածքը: Աճուրդին մասնակցել ցանկացողները մինչեւ 18.04.2003 թ. պետք է ներկայացնեն աճուրդի մասնակցության հայտ, ընկերության (անձը հաստատող) փաստաթղթեր:

Տեղեկությունների համար դիմել Կապանի քաղաքապետարան, հեռ.՝ 6-58-52:

ԱՃՈՒՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

529353 ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է ամառանոց Արայի լեռան լանջին, Երեւանից 50 կմ հեռու, 1000 քմ հողամասով, 120 պտղատու ծառերով, ավտոտնակով, երկհարկանի քարե շենք է, ունի նաեւ 10 տ տարողությամբ ջրի քաշ: Գինը՝ 5000 դոլար: Հեռ.՝ 250096, Հունան:
- Վաճառվում է տուն-հողամաս գ. Օշականում, 900 քմ: Հեռ.՝ 34-40-71:
- Պարապում եմ գերմաներեն: Երաշխավորում եմ բարձր գիտելիքներ: Հեռ.՝ 557470:
- Վաճառվում է 3 սեն. բնակարան, տանիքը սեփականաշնորհված, 95 քմ տարածքով: Հացեքի Թումանյան 30, բն. 16: Հեռ.՝ 58 27 80:
- Վաճառվում է SONY բջջային հեռախոս, հաջի քարտով: Հեռ.՝ (09) 462753:
- Վաճառվում է բնակելի տուն Հ. Քոչար փողոցում, 174 տուն: Ընդհանուր տարածքը 380 քմ, 1-ին հարկում նկուղներ, 2-րդում 1 ննջարան, 1 նախասրահ, 1 ճաշասենյակ, ունի մշտական ջուր, բնական գազ, որը դեռ միացված չէ: Ունի նաեւ ավտոտնակ եւ պարտեզ: Նախնական գինը 48.000 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 25-50-95, Սուսան:
- Վաճառվում է SIMENS մակնիշի սառնարան, երկու դռնանի, 182x62 չափի, օգտագործված: Նախնական գինը՝ 150 դոլար: հեռ 248270
- Վաճառվում է NOVA լվացքի մեքենա, օգտագործված, լավ վիճակում: Նախնական գինը՝ 70 դոլար: Հեռ.՝ 24-82-70:
- Վաճառվում է չուգունե նոր լոգարան, սպիտակ գույնի, 1 մետրx70 սմ: Գինը՝ 75 ԱՄՆ դոլար: Հեռ.՝ 35-00-33:

«Գինդ» տպարանում, Երեւան, Բաղրամյան 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության 19. 3. 2003 Գինը՝ 100 դրամ